
NTO

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

Årsrapport

INNHold

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING (NTO) ER EN INTERESSE- OG ARBEIDSGIVERORGANISASJON FOR PROFESJONELLE, OFFENTLIG STØTTEDE VIRKSOMHETER SOM PRODUSERER, PROGRAMMERER ELLER FORMIDLER SCENEKUNST OG LEVENDE MUSIKK, ELLER HAR ANNEN SÆRSKILT TILKNYTNING TIL BRANSJEN.

NTO BLE STIFTET I 1962 UNDER NAVNET DE NORSKE TEATRES FORENING, OG ENDRET I 1995 NAVN DA SYMFONIORKESTRENE BLE MEDLEMMER. FORENINGEN REPRESENTERER I DAG EN OMFATTENDE INFRASTRUKTUR AV FORSKJELLIGARTEDE VIRKSOMHETER OG ORGANISERER ALLE LANDETS STØRRE, OFFENTLIG STØTTEDE INSTITUSJONER INNENFOR OMRÅDENE TEATER, DANS, OPERA OG LEVENDE MUSIKK.

MEDLEMMENE HAR KARAKTER AV Å VÆRE FASTE/VARIGE, PROFESJONELLE INSTITUSJONER, SOM EKSISTERER UAVHENGIG AV DE KUNSTNERNE SOM EN GANG ETABLERT VIRKSOMHETEN, MED SKIFTENDE KUNSTNERISK LEDELSE OG ORDNET ARBEIDSGIVERANSVAR.

BRANSJETALL	6
NTOs MÅL- OG PRINSIPPDOKUMENTER – BRANSJEDEL	10
VIRKSOMHETSBERETNING	16
NTOs MÅL- OG PRINSIPPDOKUMENTER – INTERN DEL	30
FORTS. VIRKSOMHETSBERETNING	64
STYRETS MELDING	64
NTOs STYRE OG VALGKOMITÉ	66
ÅRSREGNSKAP 2023	68
NTOs VEDTEKTER	80
RÅD OG UTVALG	84
NTO-MEDLEMSKAP	88

«De må føde oss eller pule oss for å elske oss», Den Nationale Scene. | Foto: Sebastian Dalseide

BRANSJETALL

DET SISTE TIÅRETS REALNEDGANG I BEVILGNINGENE TIL MUSIKK- OG SCENEKUNSTINSTITUSJONENE FORTSATTE MED STATSBUJSJETTET FOR 2024, SOM BLE LAGT FRAM AV KULTURMINISTER LUBNA JAFFERY I OKTOBER 2023. NTOS REGNESTYKKER UNDER VISER FLATE, UFORKLART KUTT TIL INSTITUSJONENE FOR SÅ VEL INNEVÆRENDE ÅR SOM DE FOREGÅENDE ÅRENE.

ØKONOMISKE RAMMER

Tabell 1 – Prognoser og vedtak

Nøkkeltallene er hentet fra de årlige statsbudsjettene, og viser vedtatt rammeøkning sett i forhold til prognosene som er premisset for vedtaket.

	SALDERT 2022	SALDERT 2023	REVIDERT 2023	SAMLET 2023	SALDERT 2024
Årslønn	3	4,2	5,25	5,25	4,9
KPI	1,3	2,8	5,4	5,4	3,8
Veid 70% lønn / 30% KPI	2,5	3,8	5,3	5,3	4,6
Vedtatt rammeøkning	1,9	2,96	2,14	5,1	3,6
Underkompensasjon	-0,6%	-0,84%		-0,2%	-1%

Tabell 2 – Oppdaterte tall

Nøkkeltallene er hentet fra Nasjonalbudsjettet 2024, dvs. oppdaterte tall for 2022 og 2023.

	2022	2023	2024
Årslønn	4,3	5,5	4,9
KPI	5,8	6	3,8
Veid 70% lønn / 30% KPI	4,8	5,7	4,6
Vedtatt rammeøkning	1,9	5,1	3,6
Underkompensasjon	-2,9	-0,6	-1

BEREGNINGSGRUNNLAG

- Utgifter til lønn/honorar representerer rundt 70 % eller mer av det totale driftsbudsjettet, mens utgifter til kjøp av varer og tjenester representerer rundt 30 % eller mindre.
- Regjeringen la i Prop. 1 S (2023-2024) til grunn en lønnsvekst på 4,9 prosent og en prisvekst på 3,8 prosent. Gitt en vektning på 70/30 for hhv. lønn/KPI skulle dette tilsi en økning på 4,6 prosent for NTOs medlemmer i 2024.
- I forslag til statsbudsjett for 2024 fikk institusjonene imidlertid en økning på kun 3,6 prosent sammenlignet med revidert nasjonalbudsjett for 2023, altså 1 prosent lavere enn nødvendig om rammene skulle opprettholdes. Dette innebærer at NTOs medlemmer samlet sett ble foreslått svekket med rundt 28 millioner kroner i 2024.
- NTO har tatt utgangspunkt i de korrigerede tallene i revidert nasjonalbudsjett grunnet den ekstraordinære budsjettprosessen for dette statsbudsjettet – slik også regjeringen i budsjettproposisjonen for 2024 skrev at den gjorde.

80%

ANDEL AV LØNNBUDSJETTET SOM GÅR TIL
KUNSTNERISK PRODUKSJON*

KR. 4,2 MRD.

NTO-MEDLEMMENES SAMLEDE
BRUTTO-OMSETNING*

* Cirka-tall

- 1%

REALKUTT I NTO-MEDLEMMENES
ØKONOMISKE RAMMER 2024

KR. 28 MILL.

SAMLET SUM INSTITUSJONENE
SVEKKES MED I STATSBUJETT 2024

70%

ANDEL PUBLIKUMSINNTEKTER
AV EGENINNTEKTER*

«Lang dags ferd mot natt», Oslo Nye Teater. | Foto: Lars Opstad

Bildetekst. | Foto: X

«Amadeus», Det Vestnorske Teateret. | Foto: Dag Jenssen

NTOs MÅL- OG PRINSIPPDOKUMENTER – BRANSJEDEL

SOM GRUNNLAG FOR NTOs GENERELLE INTERESSEPOLITISKE ARBEID OG BEREDSKAPSARBEID FOR Å SIKRE MUSIKK- OG SCENEKUNSTINSTITUSJONENES UAVHENGIGHET, HAR NTO UTARBEIDET ET KNIPPE PRINSIPPDOKUMENTER OG RETNINGSLINJER SOM TIL SAMMEN OPPSUMERER FORENINGENS STÅSTEDER PÅ VIKTIGE OMRÅDER.

De to første dokumentene følger på s. 12-15. Disse er av overordnet karakter og er ment å gi rammer og retning for foreningens interessepolitiske arbeid og prioriteringer, samt for det interessefellesskapet som NTO representerer. Dette er dokumenter som NTOs medlemmer forventes å kunne slutte seg til.

De to siste dokumentene følger senere i rapporten på s. 30-33. Disse er utarbeidet til bruk i foreningens beredskapsarbeid, for mer spesifikt å kunne forsvare prinsippet om en armlengdes avstand mellom politikk og kunst, samt bidra til større bevissthet og kunnskap i offentligheten om hva kunstnerisk frihet er og hvilken verdi den har.

Til sammen danner disse fire dokumentene, som alle er av dynamisk karakter, et fundament for foreningens interessepolitiske arbeid.

OVERORDNEDE MÅL FOR NTOs INTERESSE- POLITISKE ARBEID

NTO skal:

1. Arbeide for en kulturpolitikk som er konsistent forankret i Grunnloven § 100 og offentlige myndigheters forpliktelse til å sikre de institusjonelle vilkårene for kunsten som fri ytring. Dette innebærer å arbeide for:
 - ▷ at prinsippet om en armlengdes avstand mellom politikk og kunst ivaretas strukturelt og i praksis på alle forvaltningsnivåene i tilskuddsforvaltning, eierstyring og styreoppnevning for å sikre kunstens frihet og kunstinstitusjonenes uavhengighet.
 - ▷ å tydeliggjøre det ansvaret offentlige myndigheter har for å sikre de profesjonelle kunstinstitusjonene forutsigbare rammevilkår som en betydelig del av ytringsfrihetens infrastruktur.
 - ▷ å synliggjøre og styrke institusjonene som demokratiske fellesarenaer for meningsbrytning, kritisk refleksjon og unike kilder til former for menneskelig innsikt som vi kun kan få gjennom kunsten og dermed med en samfunnsverdi også utover individuelle besøk.
2. Arbeide for solide kulturpolitiske rammeverk, strukturer og ordninger som er best mulig rustet for å sikre sterke og uavhengige institusjoner, som kan dyrke sin egenart og utvikle seg i henhold til egne visjoner og mål, også under skiftende politiske klima. Dette innebærer å arbeide for:
 - ▷ en gjennomiktig organisering av politikk og forvaltning som sikrer klare rolle- og ansvarsdelinger og tydelige skiller mellom politiske og kunstfaglige beslutninger.
 - ▷ at mest mulig midler kanaliseres direkte til kunstneriske virksomheter uten byråkratiske mellomledd.
 - ▷ et dialogbasert styringssystem som anerkjenner at verken kvalitet eller ressursutnyttelse kan reduseres til nøkkeltall.
3. Arbeide for at kvalitet og ytringsmangfold er tydelig formulert som overordnede kulturpolitiske mål, at kulturpolitiske beslutninger alltid har kunsten og publikum for øye og at det ikke legges instrumentelle føringer for tilskuddet til virksomhetene.
4. Arbeide for rammevilkår som sikrer at virksomhetene kan produsere og formidle musikk og scenekunst av høyest mulig kvalitet til et størst mulig og mest mulig sammensatt publikum.
5. Arbeide for en kulturpolitikk som sikrer og legger til rette for en videreutvikling av den nasjonale infrastrukturen av selvstendige og forskjelligartede musikk- og scenekunstinstitusjoner som representerer lokal produksjon og desentralisert kunstfaglig beslutningsmyndighet, og med betydning som vitaliserende kompetansemiljø for det øvrige kunst- og kulturlivet.
6. Arbeide for en skole- og utdanningspolitikk som bygger opp under kunstpolitiske mål om kvalitet, ytringsmangfold og tilgjengelighet. Dette innebærer å:
 - ▷ Bidra til å fremme de humanistiske og estetiske fagenes plass og kvalitet i hele utdanningsløpet for å fremme kunstforståelsen og fortolkningskompetansen hos publikum så vel som mangfold og kvalitet på utøversiden.
 - ▷ Arbeide for at virkemidler som stimulerer og regulerer høyere kunst- og kulturfaglige utdanningstilbud er basert på kunnskap om de faglige kompetansebehovene i arbeidsmarkedene.
7. Arbeide for en koordinert kultur-, medie-, og kunnskapspolitikk som sikrer og fremmer kunnskaps-, refleksjons-, og samtalerommet rundt kunsten og utformingen av kulturpolitikken. Dette innebærer å:
 - ▷ Sikre og fremme de humanistiske fagene i høyere utdanning og forskning som leverandører av begreper, teorier og perspektiver til det offentlige ordskiftet.
 - ▷ Fremme kulturjournalistikken og kunstkritikken, både den dyptgående og analyserende i tidsskriftene og den mer umiddelbare og dagsaktuelle i de allmenne og brede mediene.
 - ▷ Bidra til et offentlig ordskifte og en politikktutforming som reflekterer over hvilke begreper som tas i bruk og former kulturpolitikken, og som er basert på etterrettelig og uavhengig forskning og erfaringsbasert bransjeinnsikt som kan supplere og korrigere de offentlige myndighetenes vurderinger.

HVORDAN SIKRE ARMLENGDEPRINSIPPET

De følgende punktene oppsummerer NTOs ståsteder når det gjelder hvordan armlengdeprinsippet best kan ivaretas i forholdet mellom politiske myndigheter og kunstinstitusjonene:

1. Kunstinstitusjonene bør organiseres som selvstendige rettssubjekt, f.eks. som stiftelser eller aksjeselskap.
2. Armlengdeprinsippet må ivaretas i både tilskuddsforvaltning, eierstyring og styreoppnevning på alle forvaltningsnivåene. I forlengelsen av eierstyring må prinsippet også anerkjennes i både statlige og fylkeskommunale/kommunale selskapskontroller.
3. Det bør etterstrebes politisk maktspredning i finansiering, eierskap og styreoppnevning.
4. Profesjonelle, transparente og etterprøvbare prosedyrer for styreoppnevning skal bidra til å sikre styrenes uavhengighet fra politiske myndigheter. Dette kan ivaretas ved at det nedsettes valgkomiteer framfor at myndighetene oppnevner styremedlemmer direkte.
 - ▷ Valgkomiteene skal arbeide ut ifra institusjonenes behov for kompetente og velfungerende styre med god rolleforståelse, og sikre at mangfold og representasjon er godt ivaretatt.
 - ▷ Verken offentlige eiere eller bevilgende myndigheter skal være direkte representert i styrene.
5. Kunstnerisk ledelse bør ansettes på åremål av et selvstendig styre og skal ikke utnevnes av politiske myndigheter.
6. Mål- og resultatstyring må være underlagt armlengdeprinsippet, og prinsippet skal eksplisitt ligge til grunn i styrings- og plandokumenter på alle forvaltningsnivåene.
 - ▷ Kvalitet, ytringsmangfold og allmenn tilgjengelighet skal være de overordnede målene for tilskudd på alle forvaltningsnivåene, mens institusjonene selv definerer konkrete mål for egen virksomhet.
 - ▷ Det skal ikke knyttes forutsetninger til tilskuddet som direkte eller indirekte griper inn i kunstinstitusjonenes innholdsmessige programmering eller som samlet innsnevrer det kunstneriske handlingsrommet og undergraver kvalitetsmålet.
 - ▷ Institusjonene skal i all hovedsak finansieres gjennom rammetilskudd framfor prosjektmidler knyttet til bestemte formål.
7. Politisk skjevfordeling av midler og etterhåndssensur, i form av kutt eller trusler om å kutte i tilskuddet til en virksomhet av hensyn til politiske meninger, representerer utilbørlig inngripen i den kunstneriske friheten og er ikke akseptabelt.

Arktisk Filharmoni. | Foto: Marthe Mølstre

VIRKSOMHETS- BERETNING

NTO HAR SOM MÅL AT PROFESJONELL KUNST SKAL VÆRE TILGJENGELIG FOR FLEST MULIG OG ARBEIDER FOR Å OPPRETTHOLDE OG STYRKE MEDLEMMENES ØKONOMISKE RAMMEVILKÅR OG KUNSTNERISKE HANDLINGSROM.

NTO arbeider for at musikk- og scenekunstinstitusjonene skal ha best mulige rammevilkår for å produsere og formidle musikk og scenekunst av høyest mulig kvalitet til flest mulig, samt at institusjonene skal kunne utvikle seg i henhold til egne visjoner og mål. Foreningen driver utstrakt interessepolitisk arbeid og annet påvirkningsarbeid, kompetanseutvikling, utrednings- og dokumentasjonsarbeid og annen kunnskapsproduksjon, samt utvikler og vedlikeholder ulike nettverk.

NYTT MEDLEM

NTO hadde i 2023 gleden av å ta imot et nytt medlem, da det nyetablerte Kvääniteatteri AS i mars ble medlem i det faglige og bransjepolitiske fellesskapet som NTO representerer. Kvääniteatteri er et turnéteater med base i Nordreisa kommune og med virksomhet regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Teateret har som formål å skape og formidle kvensk scenekunst til barn, unge og voksne i de kvenske områdene og miljøene i Norge og på Nordkalotten.

Teateret har på den korte tiden det har eksistert etablert seg som en sterk og særegen stemme, og det var svært gledelig at teateret kom inn på statsbudsjettet med driftsmidler for 2024. Dette er en viktig anerkjennelse av teaterets betydning og behovet for å løfte fram og synliggjøre kvensk scenekunst, språk og kultur.

Kvääniteatteri eies av Troms og Finnmark fylkeskommune, Nordreisa kommune, Vadsø kommune og Alta kommune.

POLITISK ARBEID

NTO JOBBER KONTINUERLIG MED Å BIDRA TIL POLITIKKUTVIKLING OG FREMME KULTURPOLITISKE STANDPUNKTER SOM ANGÅR MEDLEMMENE I RELEVANTE FORA. FORENINGEN ARBEIDER AKTIVT MED Å UTVIKLE TYDELIG ARGUMENTASJON FOR Å FREMME BRANSJENS VERDI OG KULTURPOLITIKKENS BETYDNING OG UTARBEIDET I 2023 BLANT ANNET FØLGENDE INNSPILL OG UTTALELSER TIL MYNDIGHETENE OG ANDRE OFFENTLIGE INSTANSER.

NY STATSRAÅD

Lubna Jaffery ble utnevnt som ny kultur- og likestillingsminister like før sommeren, og i NTOs innspill til den ferske statsråden ga vi uttrykk for våre forhåpninger til at Jaffery, som en engasjert og erfaren politiker, vil sikre den kulturelle infrastrukturen og sette musikk- og scenekunstinstitusjonene i stand til fortsatt å investere i kunstnerisk utvikling, fornyelse, kvalitet og tilgjengelighet. Vi understreket at dette må gjøres gjennom en opptrappingsplan som gjen-speiler uttalte politiske mål og ambisjoner, og som er helt nødvendig etter åtte år med akkumulert underkompensasjon for lønns- og prisvekst.

Vi informerte om at andre viktige saker som står høyt på NTOs dagsorden er arbeidet med revisjon av kulturloven og lovfesting av armlengdeprinsippet, organiseringen av politikk og forvaltning og spørsmålet om navngitte mottakere og postplasseringer på statsbudsjettet. I tillegg er oppfølging av kunstmeldingen og utredningen om Kulturtanken og Den kulturelle skolesekken aktuelle saker.

YTRINGSKULTUR

Høringsuttalelse til Ykoms rapport

NTO sendte i januar en høringsuttalelse til Ytringsfrihetskommisjonen (Ykom) sin rapport, *NOU 2022:9 En åpen og opplyst offentlig samtale – Ytringsfrihetskommisjonens utredning*. Uttalelsen var konsentrert om kapittel 14. Ytringsfrihet i kunsten.

Vi mente at rapporten ga gode analyser av kunstens demokratiske funksjoner og ytringsfrihetens begrunnelser. Vurderingene av kunstneriske ytringers rettslige beskyttelse, infrastrukturkravet og prinsippet om en armlengdes avstand bar alle preg av et grundig, faglig utredningsarbeid.

Vi var særlig glade for at kommisjonen støttet NTOs anbefaling om at infrastrukturkravet bør innarbeides i kulturlovas formålsbestemmelse, samt viste til vårt forslag til hvordan en lovfesting av armlengdeprinsippet kan utformes.

Vi anså derimot de delene av arbeidet som omhandlet ytringskulturen innad i kunstfeltet som mindre gode og til-

Vi stilte spørsmål om det var medienes tabloide logikk som fikk prege disse delene av arbeidet.

synelatende primært basert på de enkelte medieeksponerte eksemplene i rapporten. Det var her vanskelig å få øye på belegget for antakelsene og vurderingene, arbeidsmetodene og bredden i kunnskapsgrunnlaget, og vi stilte spørsmål om det var medienes tabloide logikk som fikk prege disse delene av arbeidet snarere enn et solid og undersøkende utredningsarbeid.

Vi pekte på at den manglende grundigheten og fraværet av en diskuterende holdning i de delene som omhandlet ytringsklimaet i kunstfeltet bidro til en avsporende kulturpolitisk debatt og forslag om å gå bort fra fagfelle vurdering som forvaltningspraksis.

Uttalelse til KUDs oppfølging av rapporten

NTO stusset over at Kulturdepartementet (KUD) tidlig på høsten ba om informasjon fra de ulike aktørene i kulturfeltet selv om hvilke aktiviteter eller tiltak de hadde iverksatt eller planlagt for å følge opp kommisjonens anbefalinger, mens departementets egne vurderinger av rapporten ennå ikke var ikke offentlig kjent.

NTO pekte i sin uttalelse i slutten av september på at myndighetenes oppgave er å legge til rette for et velfungerende offentlig ordskifte og et godt ytringsklima, snarere enn indirekte å gi slike anbefalinger til et fritt og uavhengig kulturliv. Vi mente at det vil være et oppsiktsvekkende brudd med god forvaltningsskikk dersom rapporten følges opp i politikken uten at departementet har gjort grundige vurderinger av rapportens anbefalinger, og uten at høringsvarene til denne inngår som en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for disse vurderingene.

KULTURFRIVILLIGHET

I februar sendte vi vårt innspill til Kultur- og likestillingsdepartementets arbeid med en strategi for kulturfrivilligheten og utredning av regionale kulturfond. I innspillet konsentrerte vi oss om de mange formene for samarbeid og ressurs- og kompetansedeling mellom det frivillige kulturlivet og musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Vi viste blant annet til hvordan institusjonene bidrar til kontinuitet i arbeidsmulighetene for kunstnere og andre musikk- og teaterfaglige kulturarbeidere, og dermed til at det finnes stedlig teater- og musikkfaglig kompetanse. Det omfatter kunstneriske ressurser så vel som teknikere og annen fagkompetanse som store deler av det frivillige kulturlivet er avhengig av.

Vi understreket samtidig at en forutsetning for et fortsatt godt og variert samarbeid mellom kulturfrivilligheten og de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene er at det er kunstnerisk motivert. Bare på den måten kan institusjonene også i fremtiden inneha en betydelig rolle som faglige og vitaliserende kompetansemiljøer for det stedlige, frivillige kulturlivet.

HUMANIORA

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) og Norsk teaterlederforum (NTLF) sendte medio mars en felles uttalelse til Universitetet i Bergen (UiB), der foreningen og teaterledernet uttrykte bekymring for UiBs forslag om å fjerne to av tre vitenskapelige stillinger i faget teatervitenskap. Vi pekte på at dette vil være en dramatisk nedbemanning som vil ramme utviklingen av viktige ressurser for rekruttering

i bransjen. En ytterligere svekkelse av faget teatervitenskap vil bety en svært alvorlig svekkelse av fagmiljøet for kritisk diskurs i Norge og den samfunnsberedskapen som teatervitenskap er en umistelig del av.

Vi sendte også uttalelsen i kopi til Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, med en påminnelse om NTOs standpunkt om at det er uholdbart at interne økonomiske prioriteringer ved de humanistiske fakultetene alene skal være avgjørende for hvorvidt Norge skal ha et teatervitenskapelig fagmiljø. Vi understreket at det er prekært å finne fram til overordnede strukturer og ordninger som sikrer nødvendige humaniorafag.

STATSBUDSJETT

Revidert nasjonalbudsjett for 2023

Innspill til revidert

I forbindelse med regjeringens varslede pris- og lønns-korrigerings i revidert nasjonalbudsjett 2023, som følge av de ekstraordinære kostnadsøkningene norsk og internasjonal økonomi på det tidspunktet sto overfor, leverte NTO tidlig i februar et innspill til Kultur- og likestillingsdepartementets arbeid med revidert nasjonalbudsjett for 2023.

Vi la til grunn at den varslede justeringen også var ment å omfatte bevilgningene til musikk- og scenekunstinstitusjonene, da deres økonomiske rammer ble redusert med én prosent i saldert budsjett, altså det dobbelte av ABE-kuttene. I vår sektor fører disse innstramningene til færre arbeidsplasser og oppdrag for frilansere og et press på billettprisene, stikk i strid med det regjeringen ønsket å bidra til gjennom de generelle innstramningene. Vi ba derfor i innspillet om reell kompensasjon for forventet lønns- og prisvekst basert på regjeringens oppdaterte anslag.

Uttalelse til revidert

Vi var derfor fornøyde med at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2023 i mai justerte lønns- og priskompensasjonen til musikk- og scenekunstinstitusjonene basert på nye anslag. Vi presiserte at dette ikke var friske midler som kunne bidra

til å styrke institusjonenes kunstneriske handlingsrom, men midler som var ment å rette opp det regjeringen selv omtalte som en «utilsiktet innstramning».

I vår høringsuttalelse som ble sendt Stortingets finanskomité 15. mai minnet vi om at en forutsigbar rammetilskuddskontrakt, med realistiske prognoser i fremleggelsen av statsbudsjettet og årlig lønns- og priskompensasjon, er det som skal til for å sette institusjonene i stand til selv å bære uforutsette svingninger i kostnader og egeninntekter uten tilleggsbevilgninger. Vi ga også uttrykk for at justeringen i rammetilskuddet til kommunesektoren må sette kommunene og fylkeskommunene i stand til å følge opp sin andel av tilskuddet til de institusjonene som har delt finansiering.

Et ellers svært gledelig resultat av Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett var at Kloden teater med dette kom inn på statsbudsjettet med 3 millioner kroner i driftsstøtte, et helt nødvendig tilskudd for at teateret både kan møte driftsbehovene som kommer, og fortsette det parallelle arbeidet med det nye teaterhuset Kloden teater.

Oppfølging av korrigeret statstilskudd

I forbindelse med statens korrigerings av tilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjonene i revidert nasjonalbudsjett for 2023, justerte de aller fleste fylkeskommunene og kommunene automatisk sin andel av tilskuddet i henhold til fast fordelingsnøkkel vedtatt av Stortinget og funksjonsdelingsavtalene mellom tilskuddspartene.

Et fåtall kommuner og fylkeskommuner gjorde imidlertid ikke dette, trass i at statens rammetilskudd til kommunesektoren også ble justert i revidert nasjonalbudsjett. NTO anmodet derfor de aktuelle kommunene/fylkeskommunene om å følge opp statens korrigerings, slik at den prosentvise tilskuddsfordelingen ble opprettholdt. Vi understreket at manglende oppfølging ville være brudd med den faste fordelingsnøkkelen og innebære en realnedgang i tilskuddet fra den aktuelle kommunen, all den tid statens justering ikke var en tilleggsbevilgning, men en kompensasjon for manglende inndekning av forventet lønns- og prisvekst som normalt skulle ha kommet i statsbudsjettet.

«Stengd gitar», Det Vestnorske Teateret. | Foto: Andreas Roksvåg

Forslag til statsbudsjett for 2024 – nøkkeltall for musikk- og scenekunstinstitusjonene

Forventet lønnsvekst	4,9 %
Forventet prisvekst	3,8 %
Veid 70 % lønn / 30 % KPI:	4,6 %
Nominell økning i rammen	3,6 %
Underkompensasjon	1,0 %

Kilde: Meld. St. 1 (2023–2024) – Nasjonalbudsjettet

De aller fleste kommunene/fylkeskommunene regulerte sine tilskudd innen utgangen av 2023 for å oppfylle sine forpliktelser etter dialog med NTO og den aktuelle institusjonen.

2024-budsjettet

Innspill til statsbudsjettet

I begynnelsen av juni sendte NTO foreningens interessepolitiske hoveddokument, innspillet til Kulturdepartementets arbeid med statsbudsjettet for det kommende året, som omfatter synspunkter innenfor hele bredden av foreningens interesseområder, fra finansieringen og organisering av sektoren til særskilte satsinger.

Hovedbudskapet var at den nasjonale infrastrukturen av musikk- og scenekunstinstitusjoner må gjenoppbygges etter åtte år med akkumulert

underkompensasjon for lønns- og prisvekst. Institusjonenes kunstneriske kjernevirksomhet og handlingsrom er direkte rammet av mange års kutt. Stadig trangere økonomiske rammer og uforutsigbare grunnbevilgninger har både redusert institusjonenes muligheter for å ta kunstnerisk risiko og investere i kunstnerisk utvikling, fornyelse og kvalitet – og å sikre at tilbudet er tilgjengelig for et størst mulig og mest mulig sammensatt publikum.

Vi understreket derfor at en reell økning i rammetilskuddet for 2024 må være det første steget i en opptrappingsplan, og at denne må sikre at det ikke omfordeles midler fra rammetilskuddet til prosjektfinansiering, noe som vil innebære sterkere politisk styring, ensretting og mer byråkrati. Vi ba også om at alle de profesjonelle

musikk- og scenekunstinstitusjonene, som i dag er spredt på ulike kapitler og poster i statsbudsjettet, samles på kap. 323 post 70 og sikres rammetilskudd som navngitte mottakere direkte på statsbudsjettet.

Uttalelse til statsbudsjettet

Da statsbudsjettet for 2024 ble lagt fram av kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery 6. oktober 2023 fikk NTOs medlemmer en nominell økning i rammen på kun 3,6 prosent, målt mot de korrigerede tallene i revidert nasjonalbudsjett, mens de samme institusjonene i henhold til regjeringens egne beregninger ville trenge en justering på 4,6 prosent for å opprettholde rammene. Det betød altså nok en gang flate kutt og en realnedgang på 1 prosent, idirekte motsetning til det regjeringen selv skrev i proposisjonen om at tallene var basert på prisomregningen i revidert nasjonalbudsjett for 2023.

Trass i at kulturministeren hevdet det motsatte, videreførte regjeringen altså ikke bare de flate kuttene, men doblet det og dermed akselererte den systematiske nedbyggingen av institusjonsøkonomien. Vi ba derfor i vår høringsuttalelse til statsbudsjettet for 2024 Stortinget om å sikre at tilskuddene blir korrigert i budsjettbehandlingen slik at institusjonenes rammer opprettholdes, fremfor at feilen blir rettet opp i revidert nasjonalbudsjett som sist, med den uforutsigbarhet det medfører for institusjonene.

Vi ba samtidig Stortinget bidra til at institusjonenes rammetilskudd ikke

– At regjeringen velger å svekke rammevilkårene til allerede hardt pressede musikk- og scenekunstinstitusjoner som har opplevd nærmere ti år med realkutt er både alvorlig og overraskende, sa NTOs direktør Morten Gjelten ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2024. | Foto: Skjalg Vold

splittes opp i uforutsigbare engangstilskudd eller prosjekttilskudd, samt at midler til publikumsutvikling, mangfold og inkludering som flere musikk- og scenekunstinstitusjoner har mottatt i perioden 2020-2023 legges inn igjen i institusjonenes driftstilskudd og videreføres i rammen.

NTO reagerte også på at driftsmidlene som ble bevilget til Kloden teater i behandlingen av revidert statsbudsjett for 2023, ikke ble videreført for 2024. Bevilgningen fremstår med dette som et meningsløst engangstilskudd og skaper stor usikkerhet for den videre utviklingen av teateret. Vi

understreket derfor betydningen av at teateret kommer tilbake på statsbudsjettet med driftsmidler for 2024.

Saldert budsjett

Kloden teater ble dessverre ikke tilbakeført til statsbudsjettet, selv etter budsjettforliket mellom regjeringens partiene og Sosialistisk Venstreparti mot slutten av året.

Forliket innebar ellers gledelige økninger til enkelte av NTOs medlemmer, men da feilberegningen av lønns- og priskompensasjonen ikke ble rettet opp i budsjettbehandlingen, understreket NTO at både disse økningene

og de som kom i budsjettfremleggelsen i oktober delvis vil bli spist spist opp av manglende kompensasjon.

KUNSTNERPOLITIKK

Kommentar til Kunstnermeldingen

Den lenge varslede kunstnermeldingen *Meld. St. 22 (2022-2023) Kunstnarkår* ble lagt fram 9. juni. NTO publiserte rett i etterkant en første kort kommentar, hvor vi sa oss fornøyde med at meldingen – i tråd med NTOs innspill og kunnskapsfremmende arbeid – så tydelig ser sammenhengene mellom kunstnerøkonomien og institusjonsøkonomien

og anerkjenner musikk- og scenekunstinstitusjonenes rolle som arbeids- og oppdragsgivere, men også som faglige møteplasser, kompetansemiljø og samarbeidspartnere.

Høringsmøte- og uttalelse

I den langt lengre høringsuttalelsen vi leverte i desember i forkant av høringsmøtet i Stortinget, understreket vi blant annet at forutsigbare rammer og ressurser, sammen med nødvendig fleksibilitet, er viktige premisser for den rollen musikk- og scenekunstinstitusjonene kan spille for et samlet kunstfelt.

Vi ba samtidig Stortinget om å rette opp det generaliserende og feilaktige bildet av at gratisarbeid, underbetalte oppdrag og skjeve maktforhold er utfordringer som omfatter institusjonene på tvers av kunstfeltene. Musikk- og scenekunstinstitusjonene forholder seg til bransjens standarder for lønn og honorarer og både arbeids- og oppdragstakende kunstnere likebehandles uavhengig av tilknytningsform. Institusjonene har god trening i verdisetning av kunst og kunstnerisk arbeid, og forholder seg til det juridiske rammeverket som er avtalt og som skal sikre rimelig betaling for kunstnerens arbeid.

Vi ba derfor om at Kulturdirektoratet ikke gis i oppdrag å utarbeide en strategi eller forslag til verdiprinsipper, og at musikk- og scenekunstinstitusjonene ikke påføres de foreslåtte rapporteringskravene. Dette vil gripe inn i partenes autonomi, stikk i strid med målet om å styrke trepartssamarbeidet og overordnede mål om forenkling og samordnet rapportering.

REVISJON AV KULTURLOVA

Ved inngangen til sommerferien sendte NTO sin høringsuttalelse til revisjon av kulturlova. Vi var svært fornøyd med at foreningens innspill og konkrete forslag til endringer var tatt med i Kulturdepartementets vurderinger, både av presisert formålsbestemmelse og lovfesting av armlengdeprinsippet, og at våre forslag på grundig vis ble diskutert i høringsnotatet. Vi var særlig glade for at formålet knyttes tettere og mer eksplisitt til infrastrukturkravet i tråd med NTOs innspill.

Myndighetens forpliktelse etter Grunnlovens § 100 (6) dreier seg ikke bare om en positiv tilrettelegging for et mangfold av kulturvirksomhet, men også om at de kulturpolitiske

Vi understreket viktigheten av at fylkeskommunene/kommunene ikke blir utviklingsaktører på kunstfeltet.

Virkemidlene innrettes og forvaltes på en måte som sikrer ytringenes uavhengighet. Vi var derfor fornøyd med at nødvendigheten av mer direkte å lovfeste armlengdeprinsippet kom tydelig fram i høringsnotatet, delvis med henvisning til vårt innspill.

Vi støttet samtidig departementets formål med en planbestemmelse hvor kommunenes og fylkeskommunenes forpliktelser tydeliggjøres. Vi anerkjente at økte krav til systematikk, kunnskapsbaserte tiltak og integrering av kulturhensyn i planarbeidet kan bidra til større oppmerksomhet om kulturen i fylkeskommunale og kommunale budsjettprosesser og demme opp mot at kultur blir en salderingspost i trange kommunebudsjetter.

Samtidig understreket vi viktigheten av at en planbestemmelse ikke fører til sterkere politisk styring, instrumentelle føringer og målkonflikter, eller til at fylkeskommunene/kommunene blir utviklingsaktører på kunstfeltet som griper inn i den kunstneriske og kulturfaglige utviklingen.

Vi oppfordret samtidig til at en lovfesting av armlengdeprinsippet ledsages av en kartlegging av hvordan prinsippet tolkes og anvendes blant alle disse aktørene. Vår erfaring er at prinsippet forstås og praktiseres forskjellig blant politikere og byråkrater på de ulike forvaltningsnivåene, i underliggende direktorater, i Riksrevisjonen og i fylkeskommunale/kommunale kontrollutvalg og blant aktører i bransjen, så vel som i medienes analyserende og kommenterende kulturjournalistikk.

Kulturskolen må styrkes slik at tilbudet blir tilgjengelig for alle.

NOU-UTVALG OM MUSIKKFELTET

Regjeringen oppnevnte 9. juni utvalget som skal gjennomgå musikkfeltet og levere en utredning våren 2025, med mål om å favne helheten i musikkpolitikken. NTO sendte samme måned en kommentar til Kultur- og likestillingsdepartementet hvor vi påpekte at det er uheldig at utvalget mangler musikkfaglig kompetanse innenfor både klassisk musikk og samtidsmusikk.

Vi anmodet om at utvalget styrkes direkte med nødvendig supplerende fagkompetanse. Vi mente at det er nødvendig for å sikre balanserte og etterrettelige vurderinger og analyser når utvalget skal se både institusjoner, organisasjoner, frivillighet, skapere, utøvere og virkemiddelapparatet i sammenheng.

UNNTAK OM INNLEIEREGLER

Arbeids- og inkluderingsdepartementets presenterte før sommeren en lov- og forskriftsregulering av innleie til arrangement. Regjeringens forslag om et unntak fra de nye innleiereglene fra bemanningsforetakene for event- og arrangementsbransjen omfatter kun arbeidstakere til rigg- og sceneteknisk arbeid til kortvarige og enkeltstående arrangement, der arbeidet er av midlertidig karakter. Unntaket er ikke ment å omfatte situasjoner, der den som ønsker å leie inn arrangerer jevnlig arrangementer gjennom året, med behov for i hovedsak samme eller lignende type rigg- og sceneteknisk arbeid, selv om det enkelte arrangement i seg selv er kortvarig.

NTOs medlemmer er avhengige av fleksibilitet i arbeidskraften for å sikre så vel kunstnerisk kvalitet og økonomisk bæreevne som opprettholdelse av arbeidsplasser. NTO pekte derfor i sin høringsuttalelse medio september på at unntaket er for snevert definert. Vi mente at unntaket må gjelde hele arrangementsbransjen, herunder varige musikk- og

scenekunstinstitusjoner med kontinuerlig drift som presenterer et bredt spekter av konserter og forestillinger gjennom hele året og som ved større prosjekter har behov for ekstra bemanning. I tillegg mente vi at adgangen til bruk av innleid personell ikke må være forbeholdt rigg- og sceneteknisk arbeid, men også omfatte personell som utfører tjenester som er en nødvendig og integrert del av arrangementet, som tilberedning og servering av mat.

ET INKLUDERENDE KULTURLIV

Regjeringen begynte høsten 2023 arbeidet med å lage en handlingsplan for like muligheter til deltakelse i fritidsaktiviteter for barn og unge, deri inkludert like muligheter til å oppleve profesjonell kunst og kultur. Et av innsatsområdene i handlingsplanen er «rammevilkår for organisasjonene som skaper aktiviteten og medvirkning, nye tilbud og former for samhandling».

NTO sendte før jul sitt innspill til handlingsplanen hvor vi pekte på at friske midler som følger handlingsplanen bør gå til en styrking av musikk- og scenekunstinstitusjonenes rammetilskudd, som gjør det mulig å opprettholde en demokratisk prispolitikk og et variert og inkluderende tilbud, snarere enn til øremerkede engangs- eller prosjekttilskudd.

Vi pekte også på at en videreføring av driftstilskuddet til Kloden teater, en styrking av Nordic Black Theatre og Scenekunstbruket, samt opprettelsen av et Musikkbruk vil bidra til å gjøre musikken og scenekunsten mer tilgjengelig for barn og unge og befolkningsgrupper som er underrepresentert – både som publikum, deltakere og kunstnere – samt at den allerede eksisterende infrastrukturen slik vil utnyttes bedre for å gi barn og unge tilgang til profesjonell scenekunst der de bor. Vi understreket også at kulturskolen må styrkes slik at tilbudet faktisk blir tilgjengelig for alle på tvers av sosiale,

«Bare rør», Panta Rei Danseteater og Unge Viken Teater. Her presentert i samarbeid med Kloden teater under Heddadagene 2023. | Foto: Lars Opstad

økonomiske og kulturelle skillelinjer i befolkningen. Det samme gjelder de estetiske og humanistiske fagene og kunst som læringsmetode. Disse fagene er fortsatt marginalisert og preget av mangelfull lærerkompetanse, men ikke desto mindre viktig for å fremme så vel like muligheter for deltakelse og bredde i rekruttering til kunstneryrkene, som felles referanserammer og en styrket fortolkningskompetanse.

Videre minnet vi om at det kunstneriske og kulturfaglige kvalitetsmålet i Den kulturelle skolesekken (DKS) må opprettholdes slik at alle landets skoleelever får oppleve profesjonell kunst i profesjonelle teatre og konsertsaler, i tillegg til turnéforestillinger og konserter på skolen. For mange

barn og unge er dette de eneste besøkene ved profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjoner som de får oppleve i denne livsfasen.

Det er også viktig med ordninger som muliggjør direkte samarbeid mellom institusjonene og skolene. Tiltak vi mente bør vurderes er billettfond eller midler til skolene øremerket teater og konserter, sammen med nasjonale løsninger som sikrer at transportkostnader ikke hindrer at eleven også får oppleve profesjonell musikk og scenekunst i teatre og konsertsaler.

NTOs MÅL- OG PRINSIPPDOKUMENTER – INTERN DEL

DE FØLGENDE TO DOKUMENTENE ER UTARBEIDET TIL BRUK I FORENINGENS BEREDSKAP SARBEID, FOR MER SPESIFIKT Å KUNNE FORSVARE PRINSIPPET OM EN ARMLENGDES AVSTAND MELLOM POLITIKK OG KUNST, SAMT BIDRA TIL STØRRE BEVISSTHET OG KUNNSKAP I OFFENTLIGHETEN OM HVA KUNSTNERISK FRIHET ER OG HVILKEN VERDI DEN HAR.

«Det Sarah skjuler», Det Samiske Nasjonalteatret Beavivváš. | Foto: Andreas Ausland

NTOs BEREDSKAP SARBEID FOR Å SIKRE KUNSTENS FRIHET

SÆRSKILTE MÅL

De følgende målene er styrende for NTOs daglige arbeid og beredskapsarbeid når det gjelder å sikre kunstnerisk frihet, ytringsfrihet og musikk- og scenekunstinstitusjonenes uavhengighet.

1. NTO skal arbeide for kulturpolitiske rammeverk, strukturer og ordninger som er best mulig rustet for å sikre sterke og uavhengige institusjoner også under skiftende politiske klima (jf. de overordnede målene for NTOs interessepolitiske arbeid).
2. NTO skal forsvare prinsippet om en armlengdes avstand mellom politikk og kunst, og fremme kunnskap om og felles forståelse av hva dette prinsippet betyr i praksis og hvordan det best ivaretas i tilskuddsforvaltning, eierstyring og styreoppnevning.
3. NTO skal bidra til å holde samfunnsdebatten om den kunstneriske friheten levende og bidra til bevissthet og kunnskap i offentligheten om hva kunstnerisk frihet betyr, og hvilken verdi den har.
4. NTO skal vedvarende bygge opp og videreutvikle kunnskap, dømmekraft og argumentasjon for raskt å kunne identifisere prinsipielle saker og sikre kort responstid for uttalelser. Også de små stegene i feil retning skal identifiseres og påtales.
5. NTO skal unngå unnfallenhet, ureflektert ettergivenhet eller medløperi i frykt for at institusjonene mister offentlige tilskudd.
6. NTO skal vise internasjonal solidaritet og kan ytre seg prinsipielt også i saker utenfor Norge når den kunstneriske friheten er truet.
7. NTO skal gjennom nettverksarbeid og møteplasser for medlemmene bidra til å fremme kunnskap, kompetanse, modighet og yrkesetikk i bransjen.

INTERNE RETNINGSLINJER FOR DELTAKELSE I OFFENTLIG DEBATT

Følgende punkter er ment retningsgivende og som bakgrunn for det nødvendige skjønn som vil måtte utføres i det enkelte tilfellet.

1. NTO skal som hovedregel være tidlig ute med å kommentere tilfeller hvor den kunstneriske friheten eller prinsippet om armlengdes avstand på musikk- og scenekunstmrådet utfordres. Dette gjelder både når det rammer enkeltkunstnere og virksomheter, NTO-medlemmer og andre.
2. NTO skal særlig være på vakt når det gjelder uttalelser og handlinger fra politikere på alle nivåer og i alle deler av politikken.
3. NTO skal som hovedregel vise solidaritet og støtte når enkeltpersoner eller virksomheter målbærer ytringer som foreningen deler, men som antas å være belastende å ytre offentlig alene.
4. NTO skal raskt undersøke fakta i saken der dette er nødvendig og mulig, og ved behov rådføre seg med alliansepartnere og tilknyttede råd og utvalg.
 - I tilfeller der faktagrunnlaget i saken forblir vanskelig tilgjengelig, skal NTO vurdere om foreningen likevel bør gi en kort og prinsipiell kommentar eller stille direkte spørsmål for å avklare meningsinnholdet i den aktuelle uttalelsen eller handlingen.
5. I tilfeller hvor det av ulike grunner ikke er naturlig eller ønskelig med en offentlig uttalelse, skal NTO vurdere om foreningen kan vise interesse og støtte gjennom å ta direkte kontakt med den eller de berørte part(er).
6. NTO skal være bevisst at enhver kommentar ytret i en gitt sammenheng alltid vil kunne videreformidles og oppfattes utenfor denne sammenheng. Uttalelsen bør, så langt det er mulig, kunne stå seg i det lange løp som en naturlig del i rekken av foreningens uttalelser.
7. NTO skal også være bevisst at fraværet av en kommentar i en gitt situasjon kan oppfattes som fravær av engasjement, og at beveggrunnene for ikke å ytre seg kan være vanskelig å få tak på i et historisk perspektiv.

KRITISK OFFENTLIGHET

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING ER OPPTATT AV Å BIDRA TIL ET KUNNSKAPSBASERT OFFENTLIG ORDSKIFTE OM MUSIKKEN OG SCENEKUNSTEN. VI SØKER Å SPRE KUNNSKAP OM BRANSJEN TIL POLITIKERE, EMBETSVK OG OFFENTLIGHETEN FOR ØVRIG GJENNOM DELTAKELSE I SAMFUNNSDEBATTEN OG ANDRE FORMER FOR TILSTEDEVÆRELSE I OFFENTLIGHETEN.

NTO tar mål av seg å være en tydelig, konsistent og jevnt tilstedeværende stemme i det offentlige ordskiftet rundt musikk og scenekunst. Foreningen jobber kontinuerlig med å videreutvikle en tydelig argumentasjon rundt verdien av den levende kunsten, institusjonenes betydning og myndighetenes ansvar for å sikre institusjonene forutsigbare og gode rammevilkår.

DEBATT OG KOMMENTARER

NTO uttalte seg i 2023 om et bredt saksområde og bidro blant annet til at musikk- og scenekunstinstitusjonenes rammebetingelser og kunstneriske handlingsrom ble debattert i mediene, eller på andre måter satt på dagsorden.

Debatt om Ykoms metoder

Vinteren 2023 debatterte vi blant annet kunnskapsgrunnlaget i Ytringsfrihetskommisjonen (Ykom) sin rapport og kommisjonens arbeidsmetode i de delene av arbeidet som omhandlet ytringsklimaet i kulturfeltet. Vi mente at dette syntes basert på et snevert og tabloidorientert utvalg stemmer. I et intervju med nettavisen Subjekt pekte vi på at kommisjonens konfronterende deltakelse i debatten som fulgte av Ykoms innspillsmøte med kunstnerne sommeren 2021, vitnet om dårlig rolleforståelse og manglende

refleksjoner over hvordan kommisjonen selv – med mange drevne og synlige mediedebattanter i sin midte – påvirket ytringsklimaet negativt, midt i en viktig utredningsfase.

Vi påpekte at et bredere og mer solid kunnskapsgrunnlag med fordel kunne ha bli frembrakt om kommisjonen hadde valgt en mer nysgjerrig, undersøkende og lyttende holdning og ønsket de ulike kritiske stemmene velkommen, som igjen ville gitt større rom for de mer moderate og lavmælte stemmene.

Panelsamtale om russiske verk

NTOs direktør deltok også i panelsamtale om i hvilken grad det er riktig å spille russiske verk nå, etter Russlands invasjon av Ukraina. Samtalen var i Den Norske Opera & Balletts regi i forbindelse med Operaens oppsetning av *Eugen Onegin* og ble også publisert som podkast. Andre inviterte var NUPI-forsker Julie Wilhelmsen, rådgiver i Helsingforskomiteen Arve Hansen og professor i nordisk litteratur ved Universitetet i Oslo, Frode Helland. Christian Kjelstrup ledet samtalen.

Morten Gjelten deltok også i en internasjonal workshop om ytringsfrihet og trusler mot kunstneres rettigheter under World Expression Forum (Wexfo) på Lillehammer i mai. Workshopen bar tittelen "Freedom of Expression and the protection of artistic rights. Are we doing enough?"

Internasjonal solidaritet

NTO er opptatt av internasjonal solidaritet, og som organisasjon ytrer vi oss gjerne prinsipielt når den kunstneriske friheten er truet, også i saker utenfor Norge, jf. foreningens beredskapsarbeid s. 32. Derfor ga vi i februar vår støtte til ytringsfrihet i Iran i solidaritet med fengslede og forfulgte kunstnerkolleger i landet. Vi deltok i kulturlivets felles solidaritetsmarkering for ytringsfrihet gjennom fakkeltog fram til Irans ambassade i Oslo og oppfordret egne medlemmer til å delta. Foran ambassaden sang skuespiller og sanger Heidi Gjermundsen Broch, ansatt ved Det Norske Teatret, og det ble pekt på at tilsvarende ville være straffbart i Iran.

Av samme årsaker gikk vi i midten av desember ut med en uttalelse der vi ba om at de ansatte ved The Freedom Theatre i Jenin på Vestbredden ble løslatt etter at flere medarbeidere ble arrestert to dager tidligere. Vi ga uttrykk for bekymring over situasjonen som våre bransjekolleger ved teateret på det tidspunktet befant seg i og understreket at vi sto solidarisk sammen med teateret for at virksomheten skulle kunne fortsette sitt arbeid.

Kunstinstitusjonenes uavhengighet

Imidlertid reagerte vi på vegne av medlemmene da Oslos kulturbyråd Omar Samy Gamal i etterkant av krigsutbruddet på Gaza i oktober 2023 gikk ut med en oppfordring til byens kulturaktører- og institusjoner om å boikotte israelske kulturaktører. NTO er opptatt av å holde samfunnsdebatten om den kunstneriske friheten levende og si tydelig ifra når prinsippet om en armlengdes avstand mellom politikk og kunst er under press. Derfor publiserte vi raskt en uttalelse hvor vi stilte oss kritiske til at en politiker i posisjon går ut med en oppfordring til egen bransje om hvordan frie kunstnere og frie kunstinstitusjoner bør agere i en gitt situasjon. Vi understreket at dette ville kunne oppfattes som begrensende på den kunstneriske friheten og innskrenke det kunstneriske ytringsmangfoldet.

Kunstfaglige refleksjoner

Arbeidet med Heddaprisen og Heddadagene bidrar til økt synliggjøring av norsk teater, dans og opera, samt faglige refleksjoner rundt scenekunstens innhold og kvalitet. Gjennom en selvstendig fagjury konsentrerte og spissede

arbeid brynes ulike kunst- og kvalitetssyn mot hverandre og viktig fagkompetanse utvikles. Samtidig bidrar prisarbeidet til å styrke den offentlige samtalen om scenekunsten.

I 2023 genererte kåringen av Heddavinnere interessante refleksjoner både fra dagspressens kommentatorer og i fagtidsskriftene. Teaterregissør Tyra Tønnessen kritiserte prisen på Scenekunst.no for å skape ondt blod i norsk teater ved at flere anmeldere innlemmes i juryen og vurderer scenekunsten utenfra. Hun var også sterkt kritisk til at juryen gis anledning til å fremheve enkeltprestasjoner i det som er et kollektivt arbeid og til at konkurranseelementet innenfor scenekunsten stimuleres gjennom eksistensen av prisen.

Juryens talsperson Andreas Wiese svarte på kritikken og ga Tønnessen rett i hennes påpekning av at det er forskjell på kunst og idrett. Han minnet om at juryen, i likhet med regissøren, kun utøver sitt subjektive skjønn i en legitim søken etter det beste, slik også regissøren søker etter de beste kunstnerne og de beste kunstneriske løsningene. Han understreket at vurderinger av kunst og kvalitet nødvendigvis vil være gjenstand for uenighet og diskusjon – så også innad i juryen – og at nettopp det er noe av poenget med en pris.

Wiese pekte også på viktigheten av å kunne løfte fremragende enkeltprestasjoner fram i offentligheten og ikke bare berømme kollektivet som ledes av en regissør. Samtidig stusset han over påstanden om at teateret ikke ønsker å bli sett og vurdert utenfra, og stilte spørsmål om hvordan Tønnessen forholder seg til anmelderi som sådan.

Innlegg om DKS-rapport

NTO var blant de tydeligste kritikerne av Oxford Research og Høgskulen på Vestlandets sin utredning om Den kulturelle skolesekken (DKS) og Kulturtanken. Medio juni skrev vi i Morgenbladet at verdien av DKS blant annet er at elevene gjennom denne ordningen får ta del i opplevelser som er skapt uavhengig av skolens verden – av like selvstendige kunstnere, virksomheter og institusjoner som den kunsten voksne forholder seg til. Da kan ikke løsningen være at skolen har ansvar for innholdet og den kunstneriske og kulturfaglige kvalitets sikringen, eller at det er forhåndsbestemt hvilke kunstneriske arbeidsmåter og kunstsyn som er de eneste «rette».

I debatten med forfatterne av rapporten pekte vi på det uvanlige i at forskerne i det hele tatt mente noe om hvilket kunstsyn som bør råde i DKS og at de anbefalte at det stilles krav om at den kunsten barn og unge møter gjennom DKS skal inneha et medvirkningsperspektiv. Vi mente at dette kolliderer så vel med prinsippet om en armlengdes avstand som tidligere styringsdokumenter for DKS, hvor målet er å sørge for at alle barn og unge, på tvers av sosiale og økonomiske skillelinjer, får oppleve et mangfold av profesjonell kunst som mange av dem ellers ikke ville fått kjennskap til.

Kjønnsdebatt

På sensommeren forsøkte vi å nyansere bildet som ble gitt av kommentator Mariken Lauvstad på Scenekunst.no av et teater-Norge hvor de viktigste maktposisjonene fortsatt gis til menn, og dette av strukturelle årsaker. Vi gikk i møte med skribentens selektive eksempelbruk som vi mente ga et skjevt bilde av kunstnerisk definisjonsmakt i det norske scenekunstlandskapet. Vi viste til at ved de offentlig støttede scenekunstinstitusjonene som er medlemmer i NTO har kvinner i en årrekke representert rundt halvparten av teatersjefene, og at norsk teater med sine ulike hovedscener lenge har nytt godt av de mange markante kvinnelige regissørene, så også i 2023.

Vi understreket at tematikken er viktig og at størst mulig grad av likestilling blant kjønnene innenfor den profesjonelle scenekunsten krever stadig årvåkenhet, men også at en viss grad av overblikk og nøktern etterrettelighet bør på plass før man maler med bred pensel.

Kommentarer til statsbudsjett

I forbindelse med regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2024 var vi raskt ute med pressemelding hvor vi uttrykte overraskelse og skuffelse over at musikk- og scenekunstinstitusjonene fortsatt ble utsatt for flate kutt – stikk i strid med regjeringens egne ord om institusjonenes rammevilkår og beregningene i statsbudsjettet.

Vi skrev også på Scenekunst.no at kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery i sine kommentarer blandet statsbudsjettets egne nøkkeltall med senere variasjoner i KPI og

ikke minst vage antydninger om tidligere overkompensasjon. Vi understreket at statsrådets retorikk bidro til å skape en svært forvirrende situasjon som ikke samsvarte med det resten av kulturlivet og pressen kunne regne seg fram til, og at Stortinget må ha innsikt i hvilke premisser og regnestykker som ligger til grunn for bevilgningene man inviteres til å vedta.

Senere på høsten registrerte vi med tilfredshet at våre kommentarer om den uforståelige bruken av nøkkeltall, så vel som våre forslag til rydding i kapitler og poster, hadde satt tydelige spor i mindretallsmerknader fra Høyre i budsjettforliket.

Ny tilskuddsordning for scenekunstkompaniene

Da Danse- og teatersentrum (DTS) i forbindelse med Stortingets behandling av forslag til statsbudsjett for 2024 fremstilte det som om et relativt samlet scenekunsthelt var kritisk til at Kulturrådet skulle forvalte den nye tilskuddsordningen for scenekunstkompanier, gikk NTO ut med en egen uttalelse som markerte et annet synspunkt: I likhet med nærmere 250 scenekunstnere og produsenter ga vi vår entydige støtte til regjeringens forslag om at ordningen legges i Kulturfondet og forvaltes etter kunst- og kulturfaglige kriterier, slik at armlengdeprinsippet og fagfellevurderinger sikres i tildelingen av midlene.

Vi minnet om hva vi tidligere har ment i denne sammenhengen, sist i høringsuttalelsen til statsbudsjettet; at tilskuddet til personlige kunstnerskap ikke kan forvaltes direkte på statsbudsjettet på lik linje med varige institusjoner med kunstnerisk ledelse på åremål. Vi var samtidig fornøyde da det endelige resultatet etter endt budsjettprosess senere på høsten ble at Kulturrådet skal forvalte den nye ordningen.

BRANSJEREFLEKSJONER

NTO inviterer fra tid til annen ulike representanter for musikk- og scenekunstinstitusjonene eller andre aktører til å dele sine betraktninger rundt forskjellige problemstillinger som vedrører bransjen på foreningens hjemmesider og i sosiale mediekkanaler. Bakgrunnen er ofte seminarinnledninger,

«Semper Eadem», Det Norske Teatret. | Foto: Erik Berg

Haugen skrev om hvordan perifere og forenklede aktører tilraner seg definisjonsmakten.

taler o.l. som vi har bestilt, men også betraktninger fra medlemmene i form av skriftlige innlegg som de ønsker å løfte ut i en større offentlighet. På denne måten får langt flere nytte godt av refleksjoner som er gjort i forbindelse med foreningens nettverk- og kompetanseaktivitet, og den enkelte teatersjef eller direktørs refleksjoner når et bransje-publikum og det offentlige ordskiftet.

Samtalen om kunsten

Med det lokale ordskiftet i Kristiansand som bakteppe, publiserte NTO i slutten av mars en lengre tekst basert på et foredrag skrevet av lyriker, forfatter og dramatiker Paal-Helge Haugen til Norsk teaterlederforum (NTLF) sitt vårseminar i Kristiansand. Tematikken var teateret, den faglige diskursen og den mer allmenne samtalen om kunsten. Haugen skrev både om kommunikasjons-sammenbrudd, skolens syn på tekst og om hvordan perifere og forenklede aktører tilraner seg definisjonsmakten og overdriver den komplekse kjernen i ulike kunstprosjekt.

Vi fikk også publisere den påfølgende innledningen som teatersjef Valborg Frøysnes ved Kilden teater holdt. Frøysnes rammet inn Haugens foredrag og inviterte teaterlederne til en samtale om hvordan vi best kan snakke om scenekunstens verdi på kunstens egne premisser. Hun stilte blant annet spørsmål om hvordan forsvare kjernen i teaterets mandat og at det offentlige skal bruke så vidt mye penger på teater, opera og symfonisk musikk når stadig flere familier ikke har råd til fritidsaktiviteter for sine barn og eldre mennesker fryser i egne hjem.

Videre advarte Nationaltheatrets sjef Kristian Seltun i en artikkel publisert på NTOs nettsider senere på våren om konsekvensene av det humanistiske fakultetet ved Universitetet i Bergen (UiB) sitt forslag om kutte to av tre vitenskapelige stillinger ved faget teatervitenskap (jf. også NTO og NTLFs uttalelse til universitetsledelsen på s. 19). Han pekte på at teatervitenskap er et kritisk dannelsesfag som kvalifiserer bredt og grunnleggende. En forutsetning for kvalitet og faglig utvikling i kunsten er at det finnes en selvstendig, akademisk samtalepartner som kan analysere kunstens verdi og utfordre etablerte praksiser med historiske og teoretiske betraktningsmåter. Han viste også til at akademia er en viktig leverandør av begreper og perspektiver til det offentlige ordskiftet og kritikken, og på denne måten bidrar til økt fortolkningskompetanse på mottakersiden.

Videre minnet han om at dette var andre gang at teatervitenskap ved UiB trues med nedleggelse etter at faget ble lagt ned ved Universitetet i Oslo i 2012. Et argument for nedleggelsen i Oslo var at UiB påtok seg et nasjonalt ansvar for å opprettholde studietilbudet og fagmiljøet i Norge.

Styrelederens tale

Ulike offentlige ordvekslinger knyttet til blant annet programmering og kunstinstitusjonenes legitimitet var også blant temaene som ble løftet i talen som NTOs styreleder Marta Færevaa Hjelte holdt på foreningens årsmøteseminar i mars. Tradisjonen tro publiserte NTO talen på sine nettsider i ettertid. Hjelte snakket videre om balansen mellom musikk- og scenekunstheltets behov for å verne om selve det kunstneriske prosjektet og forvaltningens behov for å

systematisere informasjon om det samme feltet gjennom rapporteringens mange ulike bokser. Viktigheten av at bransjen er tydelig på framtidige kompetansebehov var også blant temaene hun løftet.

Kulturøkologien og musikkutdanning

Også innenfor orkesterfeltet ble utdanningssituasjonen debattert på NTOs nettsider i løpet av vårsesongen. Lars Petter Hagen, direktør for Festspillene i Bergen, Bernt E. Bauge, direktør for Musikkelskapet Harmonien og Astrid Kvalbein, rektor for Norges musikkhøgskole skrev i etterkant av Festspillene i Bergen om sammenhengene i kulturøkologien, og med dét kulturøkonomien, og hvordan kvaliteten i utdanningstilbudene henger sammen med orkestrene og festspillenes mulighet til å være aktive og attraktive oppdragsgivere, slik at neste generasjons musikere kan utvikle seg og nå et bredt publikum.

De viste til at disse institusjonene utgjør grunnstrukturene i norsk musikkliv, og på sin side er avhengige av at utdanningsinstitusjonene kan levere høy kvalitet gjennom trygg og forutsigbar finansiering. De mente at den siste tidens endringer i finansieringen truer fremtidens tilbud, både for selvstendige høgskoler og for de som må konkurrere om knappere ressurser ved universitetene.

NTOS ENGASJEMENT I ANDRE MEDIER

NTO er opptatt av ytringsmangfold og søker å utvikle den mer dyptgående kulturjournalistikken og kunstdiskusjonen gjennom vårt engasjement i og støtte til ulike tidsskrifter, utmerkelse og annen kritisk virksomhet.

Scenekunst.no

Norsk teater- og orkesterforening er deleier av nettavisen Scenekunst.no, et redaksjonelt uavhengig nettsted som drives etter redaktørplakaten. En viktig rolle for Scenekunst.no er å initiere, fange opp og bringe videre diskusjoner og nyheter i musikk- og scenekunstheltet og bidra til å knytte sammen en faglig offentlighet på feltet. Tidsskriftet publiserer daglig redaksjonelt stoff, kritisk refleksjon og meningsstoff om teater, musikk, dans og tilhørende kulturpolitikk.

Tidsskriftet er organisert som et allmennyttig aksjeselskap med Danse- og teatersentrum, Norsk Skuespillerforbund og Norske Dansekunstnere som eiere og bidragsyttere, i tillegg til NTO. Film- og teaterteknisk forening gir også årlig støtte.

Kritikerstipender

NTO videreførte i 2023 sitt samarbeid med Norsk Shakespeare-tidsskrift om tildeling av reisestipender for tidsskriftets anmeldere. Stipendene var ment å dekke reisekostnader i forbindelse med tidsskriftets anmeldelser av produksjoner ved de norske scenekunstinstitusjonene utenfor Oslo.

Formålet med stipendene er å bidra til å styrke vilkårene for det offentlige ordskiftet rundt scenekunst. De ble fordelt etter redaksjonelle vurderinger gjort av tidsskriftets redaktør.

Årets kritikk – teater, musikk, dans

Prisen Årets kritikk er en markering av årets beste kritiske tekst eller radio-manus om utøvende kunstuttrykk og et samarbeid mellom Norsk kritikerlag, Festspillene i Bergen og NTO. Formålet med kåringen er blant annet å inspirere til og løfte frem kritikk av høy kvalitet, og derigjennom fremheve kunstuttrykk av høy kvalitet.

I 2023 ble vinneren annonsert av NTOs direktør Morten Gjelten under Festspillene i Bergen 26. mai. Prisen gikk til Mode Steinkjer for anmeldelsen «En sterk og sår opplevelse ulikt alt annet» publisert i Dagsavisen 11. mars 2023. Teksten var en kritikk av Nationaltheatrets forestilling «Døden på Oslo S». Steinkjer mottok et reisestipend på kr. 15 000.

Juryen besto av:

Maren Ørstavik (juryleder),
musikkritiker i Aftenposten

Grace Tabea Tenga, scenekunstkritiker
i Klassekampen og utøvende danser

Aslak Heika Hætta Bjørn, teaterkritiker
og fjorårets vinner

Birgitte Strid, teatersjef ved Nordland
Teater, utnevnt av NTO

Audun Vinger, musikkritiker i
Dagens Næringsliv, utnevnt av
Festspillene i Bergen

«Døden på Oslo S», Nationaltheatret. | Foto: Erika Hebbert

KUNNSKAPSPRODUKSJON OG UNDERSØKELSER

KUNNSKAPSPRODUKSJON- OG FORMIDLING UTGJØR EN SENTRAL DEL AV NTOS INTERESSEPOLITISKE ARBEID. DETTE GJØRES BLANT ANNET GJENNOM Å INNHENTE, BEARBEIDE OG PRESENTERE RELEVANTE FAKTA OG ANNEN KUNNSKAP OM MEDLEMMENE FOR Å BIDRA TIL EN MER INFORMERT POLITIKKUTFORMING OG EN OFFENTLIG DEBATT BASERT PÅ KUNNSKAP OM VIKTIGE BRANSJESPØRSMÅL.

NTO arbeider kontinuerlig med fremskaffelse av etterrettelig informasjon for å bidra med bransjekunnskap og innsikt i musikk- og scenekunstheltet – kunnskap som er viktig for så vel den langsiktige politikktutformingen og den offentlige samtalen, som for arbeidet med de årlige statsbudsjettene og kompetansebygging i feltet.

Foreningen er tett på medlemmene og innhenter og sammenstiller relevante fakta og annen informasjon om institusjonene og bestiller ved behov ulike undersøkelser og kartlegginger med mål om å utvikle det generelle kunnskapsgrunnlaget om den norske musikk- og scenekunstbransjen. Vi samarbeider også tett med andre organisasjoner på kulturfeltet når det er relevant.

NY RAPPORT OM SAMARBEID OG RESSURSDDELING

NTO fikk før sommeren gjennomført en ny kartlegging av samarbeid, ressurs- og kompetansedeling mellom en rekke musikk- og scenekunstinstitusjoner og andre aktører. Rapporten ble utført av Gunnar Thon Lossius/gtl management i form av en eksempelstudie på oppdrag fra NTO.

Studien viste at det norske musikk- og scenekunstlandskapet er preget av et stort mangfold av samarbeidsformer og komplekse ressurs- og pengestrømmer, og at det foregår utstrakt samarbeid og ressursdeling i norsk scenekunst og musikk. Alle de ni institusjonene som inngikk i studien driver en aktiv og omfattende virksomhet innen kompetansedeling, opplæringsaktiviteter og talentutvikling overfor interesserte grupperinger og enkeltpersoner, slik som universiteter, skoler og andre utdanningsmiljøer og ser på dette som en integrert del av kjernevirksomheten.

Blant konklusjonene i rapporten var at lederne ved musikk- og scenekunstinstitusjonene er seg sitt samfunnsansvar svært bevisst, og at det ikke er myndighetenes pålegg eller retningslinjer som skal til for at ulike tiltak iverksettes.

Følgende virksomheter inngår i studien: Hålogaland Teater, Kilden teater og konserthus, Nordland Teater, Stavanger Symfoniorkester, DansiT, Rosendal Teater, Trondheim Symfoniorkester & Opera, Trøndelag Teater og Turnéteatret i Trøndelag.

«Natten. Kaos. Stillheten.» Trøndelag Teater
Foto: Marius Rua

HEDDADAGENE OG HEDDAPRISEN

NTO ER EIER OG ANSVARLIG ARRANGØR AV TO STORE, ÅRLIGE BRANSJEARRANGEMENT SOM ER VIKTIGE REFERANSEPUNKTER I DET NORSKE TEATERMILJØET OG BIDRAR TIL Å SYNLIGGJØRE NORSK SCENEKUNST FOR ET STØRRE PUBLIKUM: HEDDAPRISUTDELINGEN MED DE HØYTHENGENDE HEDDAPRISENE, SOM HAR SOM FORMÅL Å FREMME KUNSTNERISK KVALITET OG HEDRE FREMRAGENDE PRESTASJONER I NORSK SCENEKUNST, OG SCENEKUNSTFESTIVALEN HEDDADAGENE SOM FINNER STED I OSLO I JUNI, OG SOM ER BÅDE UTLEDET AV OG LEDER OPP MOT PRISUTDELINGEN.

Der de Heddanominerte velges ut av en samlet, uavhengig jury, presenterer festivalen et bredt utvalg forestillinger som de deltakende institusjonene ved sine kunstneriske ledere selv har plukket ut fra eget repertoar.

Begge arrangementene er resultat av NTO-teatrenes ønske om samarbeid og ambisjoner om å bidra til utviklingen av norsk scenekunst og er finansiert ved at de deltakende institusjonene betaler en fast årlig kontingent til henholdsvis Heddaprisen og Heddadagene.

NTO er eier og arrangør av prisen, som deles ut i juni hvert år i tett

samarbeid med vertsteateret. Når det gjelder festivalen står teatrene selv som arrangører, mens NTO er formell eier og har prosjektansvar, med en egen tilsatt prosjektleder og tilhørende prosjektstab.

HEDDAKOMITEEN

Heddakomiteen vurderer overordnede spørsmål om Heddadagene og Heddaprisens formål og innretning, slik som omfang og representativitet, forankring, eierskap, finansiering og mulige samarbeidspartnere. Komiteen har ansvar for å oppnevne Heddajuryen, utarbeide juryens retningslinjer,

vurdere tildelingskriterier, justere priskategorier, samt eventuelt kåre vinner av Heddakomiteens ærespris.

I tillegg til kunstfaglig tyngde og bredde tar komiteen i sammensetningen av juryen hensyn til alminnelige kriterier for representativitet slik som alder, kjønn, geografisk spredning, kulturell bakgrunn m.m.

Heddakomiteen består av syv medlemmer som alle oppnevnes av NTOs styre. Komiteen kan ha ekstern representasjon, det vil si medlem(mer) som ikke representerer noen av NTOs medlemsvirksomheter.

Mål for Heddadagene – hele landets teaterfestival

Om Heddadagene

Heddadagene er en årlig festival for scenekunst fra hele landet som avslutter teatersesongen med utdelingen av Heddaprisene. Heddadagene skal gi publikum mulighet til å bli kjent med bredden og kvaliteten i norsk scenekunst og være en møteplass for kunstnerisk og faglig utveksling.

Visjon

Heddadagene skal være en kunstnerisk interessant og faglig relevant arena som samler norsk scenekunstbransje og løfter norsk scenekunst fram i offentligheten.

Heddadagene er bygd opp av 3 grunnpilarer:

- **Forestillingsprogrammet**
- **Bransjeprogrammet**
- **Heddaprisutdelingen**
inkludert nominasjonsarrangementet

Heddakomiteen har utarbeidet følgende overordnede mål for hver av disse 3 pilarene:

I Forestillingsprogrammet

- skal være en arena for å synliggjøre hva som skapes og formidles på NTO-teatrene over hele landet, og samtidig vise fram viktigheten av dette institusjonsmangfoldet.
- skal gi de kunstneriske lederne ved disse teatrene anledning til å velge ut forestillinger fra eget repertoar til festivalprogrammet.
- skal stå for kunstnerisk kvalitet, bredde i uttrykk og innhold og et mangfold av aktører og kunstnere.
- skal rette seg aktivt mot et allment publikum.

II Bransjeprogrammet

- skal tilby et allsidig fagprogram som inspirerer og videreutvikler scenekunstbransjen, med fagspesifikke seminarer for ulike yrkesgrupper ved teatrene.
- skal sette forestillingene inn i en faglig sammenheng gjennom seminarer og kunstnersamtaler.
- skal løfte overordnede, bransjeaktuelle problemstillinger og sentrale musikk- og scenekunstopolitiske spørsmål som er relevant for bredden av bransjen.
- skal legge til rette for uformelle møter og sosiale arrangement.
- skal rette seg mot ansatte ved NTO-teatrene, scenekunstnere og andre med tilknytning til scenekunstbransjen.

III Heddaprisutdelingen

- skal avslutte festivalen og samle bransjen til en verdig og storstilt feiring av den aktuelle scenekunsts sesongen.
- skal fremme kunstnerisk kvalitet og stimulere til utvikling i norsk scenekunst gjennom å hedre fremragende prestasjoner.
- skal synliggjøre norsk scenekunst i offentligheten.
- skal stimulere til faglige refleksjoner rundt scenekunsten og bidra til at den offentlige samtalen om kunsten styrkes.

Komiteen ferdigstilte i 2023 arbeidet med å tydeliggjøre mål og visjoner for Heddadagene, Heddaprisutdelingen inkludert. Arbeidet resulterte i måldokumentet på forrige side.

HEDDADAGENE 2023

Scenekunsthifestivalen Heddadagene gikk i juni 2023 av stabelen for femte gang på NTOs medlemsteatre i Oslo. Heddadagene samlet totalt 24.596 publikummere, Off-Hedda og Norsk Dramatikkfestival inkludert, til ti dager med forestillinger, bransjeprogram og sosiale arrangement.

Fra fredag 9. juni til søndag 18. juni kunne publikum velge i totalt 75 produksjoner, hvorav 15 var gjestespill fra andre kanter av landet enn Oslo, side om side med vertsteatrenes egne produksjoner. I tillegg kunne festivalen skilte med et bredt faglig program og tilby 33 ulike publikumsarrangement utover det kunstneriske programmet.

Heddadagene er et dugnadsløft og et samarbeid mellom 34 scenekunstinstitusjoner som er medlemmer av NTO. Hver av de deltagende institusjonene bidrar med sine faglige og økonomiske ressurser, og inviteres til å delta med en eller flere forestillinger i programmet, som slik settes sammen på bakgrunn av de kunstneriske lederne foretrukne bidrag fra eget repertoar.

Målet er å vise bredden og kvaliteten av scenekunsten som skapes over hele landet. Festivalen har på få år blitt en viktig møteplass for kunstnerisk og faglig utveksling i egen bransje og gir

publikum muligheten til å se et bredt spekter av norsk scenekunst. Festivalens avsluttes med utdelingen av Heddaprisen.

HEDDAPRISEN 2023

Heddadagene ble tradisjonen tro avsluttet med utdelingen av Heddaprisene, som i 2023 kunne feire 25 års-jubileum. Utdelingen fant sted søndag 18. juni på Oslo Nye Teater med 580 publikummere til stede. Skuespillerne Birgitte Victoria Svendsen og Karoline Schau ledet utdelingen, mens Even Torgan hadde regi på forestillingen.

Nominasjonslisten ble offentliggjort 6. juni på en pressekonferanse på teateret under ledelse av prisutdelingens konferansier. Samlet sett så juryens medlemmer i sesongen 2022/2023 over 200 forskjellige produksjoner over hele landet. I sin uttalelse til de 40 nominasjonene fordelt på 12 priskategorier pekte juryens talsperson på et norsk scenekunstlandskap preget av mange sterke regissører, scenografer, koreografer og andre scenekunstnere, samt et stadig større mangfold på scenene.

Både pressekonferansen og festforestillingen ble strømmet, og det ble gjort live-intervjuer på rød løper og back-stage med nominerte og vinnere. Arrangementene fikk god oppmerksomhet i media og begge de riksdekkende TV-kanalene var til stede og rapporterte til sine nyhetssendinger.

Heddajuryen

Arbeidet med nominering og juryering er lagt til en selvstendig fagjury bestående av ni personer som alle er oppnevnt av Heddakomiteen. Det enkelte jurymedlem oppnevnes for to år i en rullerende ordning med mulighet for forlengelse for et år av gangen.

Juryen skal prioritere oppsetninger ved NTO-teatre som betaler kontingent til Heddaprisen, men har anledning til å inkludere øvrig profesjonell virksomhet. Juryen organiserer selv sin arbeidsfordeling.

Heddajuryen ved prisutdelingen 2023

Hilde Andersen, regissør

Rania Broud, dramaturg, skribent
Norsk Shakespeareidsskrift

Anki Gerhardsen, frilans teateranmelder og journalist, mediekritisk spaltist i Aftenposten, prosjektleder i Barents Press

Erik Schøyen, sceneinstruktør,
instituttleder Høyskolen Kristiania

Mode Steinkjer, kulturredaktør og teateranmelder i Dagsavisen

Tone Pernille Østern, professor i kunstfagdidaktikk, Institutt for lærerutdanning, NTNU

Andreas Wiese, teateranmelder i Dagbladet (juryens talsperson)

Fagutvalg for dans

Tone Pernille Østern (leder)

Rania Broud

Grace Tabea Tenga, scenekunstanmelder for Norsk Shakespeareidsskrift og Periskop.no, høgskolelektor i drama

Fagutvalg for musikkteater

Hilde Andersen (leder)

Mode Steinkjer

Erik Schøyen

Mine Nilay Yalcin mottok Heddaprisen for beste scenetekst til forestillingen «Ivars Kro». Foto: Skjalg Vold

NTOs BRANSJESAMARBEID

NTO ER MEDLEM AV OG DELTAKER I FLERE NASJONALE OG INTERNASJONALE NETTVERK OG SAMARBEIDSPROSJEKTER, OG FORENINGEN SAMARBEIDER MED EN REKKE ULIKE ORGANISASJONER INNENFOR KUNST- OG KULTURFELTET.

KLIMAARBEID

NTO er opptatt av kompetansedeling, og temaet bærekraft er på dagsorden på de fleste nettverkssamlinger og møteplasser i foreningens regi. I løpet av 2023 ble det initiert spennende samarbeidsprosjekt mellom nordiske orkestre, samt tatt de første stegene mot en norsk versjon av *Theatre Green Book*.

Foreningens klimaarbeid på vegne av medlemmene tar i stor grad utgangspunkt i Grønt veikart for kunst- og kultursektoren, som er et samarbeid mellom Virke kultur og opplevelser, Virke produsentforeningen, Norske Konsertarrangører, Norske kulturhus og NTO. Veikartet tar utgangspunkt i FNs bærekraftsmål og er utarbeidet som et overordnet strategidokument og en veiviser til hvordan hver enkelt kan gjøre sektoren grønnere og mer bærekraftig.

Klimapartnerskapsavtale

Sammen med disse samarbeidspartnerne fortsatte vi i 2023 samtalen med Kulturdepartementet om en klimapartnerskapsavtale mellom kulturfeltet og regjeringen for å frembringe et overordnet klimaregnskap for bransjen. Ett av leddene i den samlede analysen er å forsøke å generere klimaregnskap på bakgrunn av regnskapsdata, og virksomhetene som sendte inn sine data mottok samtidig klimaregnskapet for sin egen virksomhet som takk for hjelpen.

Formålet med klimapartnerskapsavtalen er å utvikle konkrete forslag om hvilke tiltak som kan bidra til kutt av

klimagasser. Målet er å redusere kultursektorens karbonavtrykk, og bidra til å gjøre Norge til et foregangsland på området. Avtalens overordnede visjon er at kultursektoren i 2030 er verdensledende innen grønn kulturproduksjon- og formidling og bidrar til at Norge viser vei til klimanøytralitet innen 2050, i tråd med FNs klimamål og Parisavtalen. Parisavtalens mål er minimum 55 % kutt i klimagassutslipp innen 2030, og kultursektoren vil forplikte seg til å bidra til å kutte sine utslipp i tråd med dette.

Måleverktøy

Som en oppfølging av Grønt veikart for kunst- og kultursektoren inngikk NTO i juni partnerskapsavtale med Green Producers Club. Avtalen innebærer blant annet at NTOs medlemmer får rabatt på lisens av måle- og rapporteringsverktøyet Green Producers Tool som ble lansert på Den Norske Opera & Ballet i september. Verktøyet er Nordens første klimaverktøy skreddersydd for produksjoner og arrangementer i kultursektoren og er utviklet i samarbeid med blant annet CICERO Senter for klimaforskning, Øya-festivalen og Den Norske Opera & Ballett, med støtte fra Norges forskningsråd.

Nordiske samarbeid

Samarbeidspartnerne bak Grønt veikart for kulturbransjen lanserte også høsten 2023 et Grønt veikart for bærekraftige kulturopplevelser i Norden. Målet er å fremme nye initiativer, ideer, verktøy og kunnskap om grønnere

kulturproduksjon og forbruk i Norden, og med dét fremskynde den grønne utviklingen blant regionens kulturinstitusjoner. Prosjektet har vært en del av Nordisk ministerråds program «Sustainable lifestyle in the Nordic Region», med Nordisk hus på Færøyene som sekretariat.

Sammen med våre nordiske orkesterkolleger hadde vi i oktober gleden av å presentere Nordic Green Orchestra Guide under den 46. Nordiske orkesterkonferansen som i 2023 fant sted i Helsinki. Arbeidet med guiden startet tolv måneder tidligere, da lederne for 36 nordiske orkestre og ensembler signerte en felles intensjonserklæring med tittelen «A Future with Sustainable Culture» under Nordic Orchestra Conference på Island.

Guiden gir konkrete råd og forslag til hvordan det nordiske orkesterfeltet kan bli grønnere og hvordan det enkelte orkester eller ensemble kan få fart på eget bærekraftarbeid gjennom strategiske valg som kan omsettes i klimavennlige handlinger.

Sirkulær kunstproduksjon

NTO var i oktober også vertskap for et presentasjonsmøte i regi av SHIFTIT som et ledd i foreningens bærekraftarbeid. SHIFTIT er et senter for sirkulær kunstproduksjon og en digital markeds plass for kulturbransjen der den enkelte aktør/virksomhet kan legge ut for salg eller gi bort det man ikke lenger har behov for, det være seg materialer, utstyr, kostymer, scenografi, instrumenter eller annet. Senteret har som mål å bidra til å etablere nyttige nettverk og god delingskultur i kulturbransjen, slik at gamle materialer og objekter kan få nytt liv i stedet for å kastes.

SKUESPILLER- OG DANSERALLIANSEN

Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) er et bransjeinitiativ på scenekunstmrådet og eies av Norske Dansekunstnere, Norsk Skuespillerforbund og Norsk teater- og orkesterforening. Driften er finansiert med tilskudd fra Kulturdepartementet. SKUDAs hovedoppgave er å være arbeidsgiver for skuespillere og dansere mellom deres ansettelse og oppdrag hos andre arbeids- og oppdragsgivere, og slik sikre frilansskuespillere- og dansere

rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsetningsforhold og oppdrag.

Skuespiller- og danseralliansen skal legge til rette for ekstern sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår. Ved inngangen til 2024 hadde Skuespiller- og danseralliansen 110 ansatte kunstnere, bestående av 54 dansere og 56 skuespillere.

NORDISKE OG INTERNASJONALE NETTVERK

NTO er medlem av og deltaker i utvalgte nordiske og internasjonale nettverk som blant annet bidrar til å gi foreningen et innblikk i den kulturpolitiske, kunstneriske og mediemessige situasjonen i våre nordiske og europeiske naboland, og som gjennom sine konferanser bidrar til viktig kompetanseheving og kunnskapsdeling i feltet.

Nordisk orkesterkonferanse

Den 46. Nordiske orkesterkonferansen fant sted 11. – 13. oktober i Helsinki i lokalene til Finnish National Opera and Ballet og Helsinki Music Center. Konferansen er en årlig foreteelse som går på rundgang mellom de nordiske landene og ulike vertskapsbyer- og orkestre. Nordisk orkesterkonferanse har lange tradisjoner som et viktig faglig møtepunkt, hvor ledere av opera- og orkesterinstitusjoner i Norden kan møtes og utveksle kunnskap og verdifulle erfaringer på tvers av landegrensene.

Vertskap for konferansen var Association of Finnish Symphony Orchestras, Finnish National Opera & Ballet, Finnish Radio Symphony Orchestra, Helsinki Philharmonic Orchestra og Sibelius Academy/Uniarts Helsinki. Konferansen bar tittelen *Shaping out Tomorrow*, og det tematiske hovedfokuset var utdanning og helse.

Nordisk teaterlederråd

Nordisk teaterlederråds hovedoppgave er å være et ledernettverk og møtested hvor det utveksles informasjon om kunstneriske, politiske og økonomiske sider ved det nordiske scenekunstheltets utvikling.

Teaterlederrådets styre består av to medlemmer fra hvert land og utpekes av hvert lands organisasjoner. Hvert land forventes å la seg representere ved en teatersjef/kunstnerisk leder og en direktør (eller annen medarbeider) fra det respektive lands bransjeorganisasjon. Styret samles i utgangspunktet på forskjellige teatre i Norden to ganger i året.

De nordiske organisasjonene har vært i jevn kontakt med hverandre i løpet av året, og var samlet til møter i Reykjavik og København.

Nordic Ambitions

Nordisk teaterlederråd er opptatt av å styrke det nordiske samarbeidet og etablerte i 2023 ved hjelp av midler fra Nordisk kulturfond en mentorordning for nordiske teaterledere. Programmet er skreddersydd for ledere med kunstnerisk ansvar, og målet er å bidra til kompetanseutvikling i det nordiske scenekunstheltet, utvikle gode samarbeidsflater og styrke nettverkene mellom de nordiske scenekunstinstitusjonene.

Ti nordiske teaterledere fikk våren 2023 muligheten til å delta i pilotprosjektet og ble parett med en erfaren mentor fra et annet nordisk land.

De norske deltagerne var:

- Thorleif Linhave Bamble, teatersjef Teater Innlandet – mentee
- Cecilie Grydeland Lundsholdt, teatersjef Teater Vestland – mentee
- Kristian Seltun, teatersjef Nationaltheatret – mentor
- Elisabeth Egseth Hansen, teatersjef Trøndelag Teater – mentor

Pearle* – med NTO som vertskap

NTO er medlem av det europeiske bransje- og arbeidsgivernetverket Pearle* – Performing Arts Employers Associations League Europe, som samler arbeidsgivere og produsenter på musikk- og scenekunstmrådet.

Pearle* har hovedsete i Brussel og er anerkjent som formell arbeidsgiverpart i EU-systemet. Organisasjonen overvåker og gir uttalelser på alle politikkområder som direkte eller indirekte berører vilkårene for institusjoner innenfor musikk og scenekunst i Europa.

Gjennom Pearle* er NTO engasjert i kompetansedeling og felles politikktutvikling i erkjennelse av at et internasjonalt orientert kulturliv må fokusere på samarbeid og overnasjonale løsninger.

Halvårskonferanse i Oslo

Organisasjonen har som regel to store konferanser i året, hvor representanter fra de over 40 medlemsorganisasjonene deltar. NTO var for tredje gang i historien og for første gang siden tidlig 2000-tall vertskap for medlemssamlingen våren 2023 som fant sted over 3 dager i mai i Oslo. Nationaltheatret var hovedarena, men konferansen brakte også deltagerne inn på Dansens Hus og Den Norske Opera & Ballett.

Kulturminister Anette Trettebergstuen holdt innlegg på konferansen, som blant annet også inneholdt presentasjoner fra Skuespiller- og danseralliansen, Spor-prosjektet til Kilden teater og konserthus og Freemuse.

Høstens konferanse ble arrangert i Slovenias hovedstad Ljubljana i november.

NTOs direktør gikk av som president av Pearle* på Oslo-møtet, etter å ha innehatt vervet i de etter vedtektene maksimalt 4 år.

World Expression Forum

Den andre konferansen i regi av World Expression Forum (Wexfo) ble arrangert i Lillehammer i mai 2023. Etter initiativ fra Den norske Forleggerforeningen ble World Expression Forum formelt stiftet i Oslo 20. august 2021, med NTO blant stifterne.

Pearle-konferanse i Oslo
Foto: Skjalg Vold

Forumet har ambisjoner om å spille en viktig rolle for ytringsfriheten med årlige arrangementer.

Safemuse

NTO er medlem av organisasjonen Safemuse – Safe Havens for Artists – en ideell og uavhengig forening som jobber for å etablere og styrke arbeidsmulighetene til truede og forfulgte kunstnere over hele verden gjennom å gi dem et trygt

sted å bo og arbeide i et fastsatt tidsrom. Foreningen har til formål å fremme ytringsfriheten, forsvare demokratiske verdier og fremme internasjonal solidaritet i kunstlivet.

Safemuse er opprettet av Utenriksdepartementet og Creo. Freemuse – Freedom of Musical Expressions – er foreningens hovedansvarlige organ for klarering og kvalitetssikring av forfulgte kunstnere gjennom en prosedyre bestemt av Safemuse.

NETTVERK OG KOMPETANSE-UTVIKLING

NTO HAR SOM MÅL Å ENGASJERE FLEST MULIG AV MEDLEMMENE I VIKTIGE BRANSJESPØRSMÅL OG LEGGER BETYDELIGE RESSURSER I Å LEGGE TIL RETTE FOR ERFARINGSUTVEKSLING OG KOMPETANSEHEVING. FORENINGEN TILBYR EN REKKE FAGLIGE OG KOLLEGLIALE MØTEPLASSER HVOR NØKKELPERSONER I ORGANISASJONEN FÅR MULIGHETEN TIL Å UTVIKLE SEG SOM PROFESJONELLE ARBEIDSGIVERE OG HOLDE SEG OPPDATERT OM UTVIKLINGEN I BRANSJEN.

NTO har som mål å bidra til at medlemmene utvikler seg som profesjonelle arbeidsgivere og styrker sin kompetanse som formidlere av musikk og scenekunst. Vi jobber aktivt for å bygge og vedlikeholde ulike bransjennettverk og møteplasser på musikk- og scenekunstmrådet.

Vi rådgir også enkeltmedlemmer i kulturpolitiske og andre spørsmål, bistår medlemmene i dialogen med eiere og tilskuddsparter og jobber for å styrke medlemmenes kompetanse i arbeidsgiverspørsmål.

NTOS ÅRSMØTEDAG

NTOs årsmøte og årsmøteseminar 2023 fant sted på Oslo Nye Teater 20. mars. Seminarets to innledningsforedrag ble holdt av foreningens styreleder Marta Færevaaag Hjelle og kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen.

Økonomisk historie

På programmet sto blant annet innlegg av Einar Lie, professor i økonomisk historie ved Universitetet i Oslo, med tittelen «Rammetilskudd, innstramminger og feilberegninger». Lie snakket om forskjellige utviklingstrekk i offentlig finansiering,

statsbudsjettets hovedfunksjoner, viktige prinsipper og ny praksis i dagens styringssystem.

Jubileum

I anledning Norsk Shakespeare-tidsskrift sitt 25-årsjubileum var også en håndfull aktører invitert for å diskutere utviklingen i norsk scenekunst de siste 25 årene. Spørsmålene som ble løftet var blant annet betydningen som Shakespeare-tidsskriftet og den øvrige teaterkritikken har hatt for norsk scenekunst, både når det gjelder den kunstneriske utviklingen, den kunstfaglige diskursen og den bredere offentlige samtalen: Hvordan ser scenekunstlandskapet ut i dag, hvordan kom vi hit, hva er de største endringene – og hvor peker veien videre?

Panel deltakere:

- Knut Ove Arntzen, teaterkritiker og professor emeritus i teatervitenskap, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Universitetet i Bergen
- Matilde Holdhus, dramaturg Rogaland Teater
- Kristian Seltun, teatersjef Nationalteatret
- Therese Bjørneboe, redaktør Norsk Shakespeare-tidsskrift

Karen Frøslund Nystøyl, scenekunstkritiker i NRK og fagredaktør i Periskop, ledet samtalen.

Videre orienterte styremedlem Elisabeth O. Sjaastad om arbeidet til World Expression Forum (WEXFO) og daglig leder Celina Jerman Bright-Taylor om Safemuse' arbeid – begge organisasjoner som NTO er engasjert i.

NTO-SEMINARER UNDER HEDDADAGENE

Under Heddadagene inviterte NTO til tre, åpne halvdagsseminarer fordelt på to påfølgende dager midt i festivaluken. Seminarene fant sted på Det Norske Teatret og var tematisk knyttet sammen, men kunne også oppleves hver for seg. Alle de tre seminarene, som er beskrevet under, henvendte seg både til de kunstneriske og administrative lederne ved musikk- og scenekunstinstitusjonene, og deres kommunikasjonsmedarbeidere, produsenter og andre interesserte.

Ta plass – kunsten og det offentlige rom

Tie, tale, forsvere eller forklare

Med utgangspunkt i nyvunne erfaringer fra så vel boikott- og kanselleringsdiskusjoner som blasfemidebatter, inviterte vi onsdag 14. juni en håndfull aktører til å reflektere rundt hva som former et godt ordskifte rundt kunsten, hvordan stå opp for kunstneriske ytringer og kunstfaglige valg i en offentlighet som gjerne roper etter «klar tale», og hvordan bruke kritikk som et springbrett til en kunnskapsfremmende dialog.

Videre ble det stilt spørsmål om hvordan kunstinstitusjonene ruster seg til mulige kontroverser i forlengelse av egen programmering? Hvordan forholder vi oss til det til det kritiske ordskiftet rundt kunsten? Når er det riktig å gå aktivt inn i debatten, og når gjør vi klokest i å lytte og vente? Og hva vektlegger vi mest i dialogen med samfunnet rundt oss – omdømme og billettsalg, eller bidraget til den offentlige samtalen?

Innledninger og panel deltakere:

- Eirik Kydland, kommunikasjonsdirektør Nasjonalmuseet
- Hedda Høgåsen-Hallesby, dramaturg Den Norske Opera & Ballet
- Thorleif Linhave Bamle, teatersjef Teater Innlandet

Teatret – et sted å være?

Deretter fulgte samtale med ledere i nye hus som reflekterte over hvordan kunstinstitusjonen som en viktig felles arena også kan ha potensial til å være en møteplass utover det konkrete kunstbesøket. Representanter for to ulike NTO-teatre presenterte hvordan de har jobbet målrettet for å skape et sted folk vil være, gjennom å etablere virksomheten som en naturlig del av bymiljøet, i dialog med lokale krefter og i kommunikasjon med nye publikumsgrupper.

Casepresentasjoner og samtale:

- Pia Martine Faurby Rosenkilde, markeds- og kommunikasjonssjef Rosendal Teater
- Ådne Sekkelsten, direktør Kloden teater

Kulturpolitisk formiddag

Samarbeid og ressursdeling

Torsdag 15. juni sto lansering av rapporten *Eksempelstudie om samarbeid, ressurs- og kompetansedeling mellom musikk- og scenekunstinstitusjoner i NTOs medlemsmasse og andre bransjeaktører* av Gunnar Thon Lossius, gtl Management som første post på programmet (jf. også s. 42).

De unges møte med den profesjonelle kunsten

Neste seminarbolk var en samtale med representanter fra musikk- og scenekunstinstitusjonene i kjølvannet av den fremlagte DKS-utredningen, nedbyggingen av de estetiske og humanistiske fagene i skolen, kulturskolens plass i utdanningsløpet, pågående direktorativering m.m.

Panel samtale:

- Bernt Bauge, administrerende direktør Musikkelskapet Harmonien
- Kari Ramnefjell, teatersjef Unge Viken Teater
- Ådne Sekkelsten, daglig leder Norsk scenekunstbruk og direktør Kloden teater

Privat finansiering

Det tredje seminaret som fant sted etter lunsj torsdagen midt i festivaluken var viet til tematikken *privat finansiering*.

Privat finansiering og samarbeid – økonomiske og etiske dilemmaer

Bakgrunnen for tematikken for den første bolken på dette seminaret var at mange av musikk- og scenekunstinstitusjonene har lang erfaring med å fremskaffe midler fra private givere og sponsorer som kan åpne for viktige satsinger og prosjekter som ellers ikke ville vært realiserbare. De fleste opplever likevel at markedet er krevende, og ofte kan resultatene av arbeidet være marginale i forhold til innsatsen i allerede underadministrerte virksomheter. Samtidig tvinger dette arbeidet seg fram i en situasjon med reduserte offentlige bevilgninger og økte kostnader, men også av politiske forutsetninger om egeninntjening kombinert med oppfordringen i statens tilskuddsbrev om å holde brukerbetalingen nede.

Fokuset på seminaret var blant annet at dette er et arbeid som også må sees i sammenheng med virksomhetenes faglige integritet, bærekraftarbeid og etiske kompass. Vi stilte derfor blant annet spørsmålet om det er behov for tydeligere etiske retningslinjer for slikt samarbeid og for valg av samarbeidspartnere.

Erfaringsdeling og samtale:

- Liv Ramskjær, generalsekretær Norsk museumsforbund
- Juel H. Rye, universitetslektor Universitetet i Sørøst-Norge, tidligere bl.a. styreleder Kongsberg Jazzfestival og direktør Riksteatret

Publikumsinntekter og tilgjengelighetsmålet

Den siste bolken torsdag ettermiddag tok også utgangspunkt i at musikk- og scenekunstinstitusjonene både skal jobbe for å øke egeninntektene, og samtidig holde billettprisene nede og ha strategier for å nå bredere ut. Vi inviterte derfor representanter for Det Norske Teatret og Rosendal Teater til å dele sine erfaringer og refleksjoner, da begge virksomhetene de siste årene har gått originalt og undersøkende til verks for å se om det fins nye måter å løse noe av denne floken på med konseptene «Alt er gratis* - Fritt

spelerom på Scene 3» og «Betal det du kan».

Case-presentasjoner og erfaringsdeling:

- Erik Ulfsby, teatersjef Det Norske Teatret
- Ingrid Rognes Solbu, administrativ leder Rosendal Teater

Julie Rongved Amundsen, redaktør Scenekunst.no, modererte alle de tre seminarene.

NTO – MUSIKK

NTOs rolle som sekretariat for NTO – musikk utgjør en vesentlig del av administrasjonens arbeid. NTO – musikk er et ledernetverk for ledere ved NTOs musikk- og operavirksomheter, og i 2023 var ledere ved disse 14 virksomhetene medlemmer i forumet. I tillegg deltok lederen for Kringkastingsorkestret.

Forumet har som formål å bidra til medlemmenes gjensidige forståelse og faglige utvikling gjennom medlemsmøter og menings- og erfaringsutveksling om musikk- og kulturpolitiske spørsmål. Forumet skal også være en innspillsarena for NTOs interessepolitiske arbeid.

NTO – musikk ble i 2023 ledet av et arbeidsutvalg som inviterte sine medlemmer til å delta på følgende arrangement eller i følgende prosjekter gjennom året:

Vårseminar

Forumets vårseminar fant sted i Det Norske Kammerorkestrets lokaler på Røa i Oslo fra lunsj-til-lunsj tirsdag 25. – onsdag 26. april.

Klassisk musikk i samtiden

Hovedtematikk for seminaret var den levende klassiske musikkens stilling i samtiden og hos nye generasjoner, og en tilsynelatende økende generasjonskløft når det gjelder publikums og politikeres kunnskap om klassisk musikk som en del av allmenndannelsen. Etter pandemien synes i tillegg de sosiale mønstrene delvis å være brutt, folk har fått nye vaner, prisene stiger og et nytt bilde av Europa tegner seg. Samtidig observerer bransjen at den kvalifiserte,

faglige kritikken og kulturjournalistikken i de brede allmenntidene over tid er redusert, samt at den klassiske musikkens plass i norsk skole og høyere utdanning er heller marginalisert.

Den klassiske musikken, slik den stort sett blir fremført i konsertsaler verden over, synes med andre ord å være under press, og det trofaste kjernepublikummet synes å minke. Like fullt oppsøker store deler av befolkningen levende kunst og kultur, uten nødvendigvis å velge de store konsert- og operahusene.

Hva er det da som fanger den aktuelle tidsånden? Hvilke verdier er i omløp? Finnes det en fellesnevner for de kulturelle preferansene og vanene til dagens yngre kunst- og kulturkonsumenter og livepublikum? I så fall, hvor plasserer de offentlige institusjonene seg i det bildet? Og hvilket syn på historisk kulturkunnskap og klassisk allmenndannelse preger utdanningsinstitusjonene, mediene, offentlige myndigheter og det politiske Norge?

Vi hadde invitert Jostein Gripsrud, professor emeritus ved Institutt for informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen og Ingebjørg Sofie Larsen, stipendiat ved fagseksjon for musikkteori, komposisjon og musikkteknologi, Norges musikkhøgskole, til å reflektere rundt disse problemstillingene i hvert sitt innlegg. Gripsruds foredrag tok utgangspunkt i omfattende spørreundersøkelser som han selv og kolleger har foretatt blant studenter i Bergen i henholdsvis 1998, 2008 og 2020, og hvor blant annet studentenes allmennkunnskap om kultur, deres kulturelle interesser og klassebakgrunn ble undersøkt. Larsen innledet med utgangspunkt i egen forskning om utviklingen i musikkannmeldelser i norsk dagspresse fra 1980 fram til i dag.

Vi inviterte forsamlingen til en videre samtale om i hvilken grad dette påvirker de offentlig støttede musikk institusjonene og deres mulighet til både å forvalte kulturarven, ta kunstnerisk risiko, nå bredt ut og holde høy kvalitet. Hvordan kan institusjonene, som forvaltere av en lang og stolt tradisjon i en omskiftelig tid, møte nye generasjoner kulturinteresserte i stadig sterkere konkurranse om folks tid, penger og oppmerksomhet? Har man kommet til et

punkt hvor det ikke lenger handler om publikumsutvikling, men hvor det er snakk om å redefinere sitt eget samfunnsoppdrag for fortsatt å være relevante for flere enn dagens trofaste konsertgjengere? Hvilke veier kan man i så fall gå, uten å miste det opprinnelige mandatet og kjernevirksomheten av syne?

Høstseminar

Høstseminaret 2023 fant sted lunsj-til-lunsj mandag 18. og tirsdag 19. september i Trondheim med Trondheim Symfoniorkester & Opera som vertskap. Hovedtematikk for seminaret var kunstig intelligens og digital transformasjon, med blick for betydningen den nye teknologien kan ha for kunstfeltet.

Kunstig intelligens

I løpet av to seminardager fikk lederne ved de norske musikk- og operavirksomhetene anledning til å få nærmere innsikt i kunstig intelligens og hva denne utviklingen vil kunne ha å si for kunstfeltet generelt og den levende musikken spesielt, blant annet gjennom samtale med Andreas Bergsland, professor i musikkteknologi ved Institutt for musikk ved Norges teknisk-vitenskapelige universitet som innledet om temaet.

Nasjonaljubileet 2030

Forsamlingen fikk også treffe Borghild Lundeby, leder av jubileumssekretariatet for Nasjonaljubileet 2030, som innledet til samtale om bakgrunn, målsettinger og samarbeidsflater i forbindelse med jubileet under tittelen «Nasjonaljubileet 2030: Norge i tusen år – røtter og vinger».

Institusjonens møte med barn og unge

Videre sto temaet «Kunst for barn og unge og dialogen med Den kulturelle skolesekken (DKS)» på programmet. Denne bolken ble innledet med en presentasjon av Skapia av faglig leder Eldar Skjørten. Hans presentasjon ble fulgt av en samtale i forumet rundt dialogen mellom DKS, musikk institusjonene, skolen og andre kulturaktører. Hvilke kriterier legges til grunn for at et kunstprosjekt kan presenteres under DKS-paraplyen, og hvem definerer rammene for hva som er profesjonell kunst? Hvilken rolle kan og vil musikk institusjonene spille i møte med skolen og elevene? Og hvilke tanker gjør virksomhetene seg selv om

eget samfunnsoppdrag i møte med barn og unge?

Orienteringer og erfaringsutveksling

Andre temaer som ble diskutert var publikumsoppslutningen og den økonomiske situasjonen, rutiner for budsjettsøknader og styringsdialogen, den kommende NOU'en om musikkfeltet, kunstmeldingen, innleieregler, Musikeralliansen, internasjonal kulturvirksomhet, felles løft om norske orkesterverk, bærekraftarbeid, samt framføring av russisk musikk og samarbeid med russiske kunstnere. I tillegg var det satt av en egen sesjon hvor prosjektleder Øystein Flemmen og styringsgruppen presenterte status for musikk institusjonenes digitale fellesprosjekt (se under).

Forprosjekt for digitalt konserthus

Arbeidet med en felles digital satsing for musikkmedlemmene i NTO fortsatte gjennom 2023 og forprosjektet ble ferdigstilt i løpet av høsten i form av en sluttrapport som ble sendt de deltakende institusjonene. Rapporten oppsummerte forprosjektet og konkluderte med et konkret forslag til videre retning for pilotfasen.

Prosjektleder Øystein Flemmen presenterte retning for pilotprosjektet på NTO – musikk høstseminar og fikk god tilslutning for forslaget, som innebærer å få på plass et felles innholdsarkiv og portal i 2024. Noen av de viktigste milepælene vil være å skaffe midler til etableringskostnader av backend-struktur, berede grunnen for foreslått organisasjonsstruktur og etablere felles retningslinjer for innholdspubliserings.

Alle NTO-orkestrene og Solistkoret ga sin tilslutning til denne løsningen og til at prosjektlederens engasjement forlenges for å fullføre piloten gjennom en fortsatt deling på lønnsutgiftene. Arbeidet gikk med dette umiddelbart over i pilotfasen, som skal ferdigstilles innen første halvår 2024. Kilden teater og konserthus vil stå i spissen for pilotprosjektet.

Følgende institusjoner deltar i prosjektet:

- Arktisk Filharmoni
- Den Norske Opera & Ballett
- Det Norske Blåseensemble

- Det Norske Kammerorkester
- Det Norske Solistkor
- Kilden teater og konserthus
- Stavanger Symfoniorkester
- Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien
- Trondheim Symfoniorkester & Opera

NORSK TEATERLEDERFORUM

NTOs rolle som sekretariat for Norsk teaterlederforum (NTLF) utgjør en vesentlig del av administrasjonens arbeid. NTLF er et faglig møtested for teatersjefer og direktører fra scenekunst institusjonene som er medlemmer i NTO. I 2023 var kunstneriske ledere og direktører fra i alt 38 NTO-virksomheter medlemmer i NTLF.

Norsk teaterlederforum ledes av et arbeidsutvalg og samler teaterlederne til to seminarer i året. Hvert annet år arrangeres en felles studietur til utlandet.

Vårseminar

NTLFs vårseminar fant sted på Kilden teater og konserthus i Kristiansand fra lunsj til lunsj torsdag 9. – fredag 10. mars.

Ordskiptet om scenekunsten

Hovedtematikken for seminaret var ordskiptet om scenekunsten – språk og argumentasjon. Bakgrunnen var at det i Kristiansand over tid har pågått krevende ordskipt om politiske prioriteringer og offentlige bevilgninger til kunsten, til dels preget av debattene om Kunstsiloen. Når investeringer i kunsten settes opp mot skole, helse og eldre, tyr gjerne de som forsvarer kunsten til pragmatiske og instrumentelle begrunnelser og ringvirkingsanalyser. Dette er viktige supplerende argumenter, men dersom slike begrunnelser blir stående alene, er det likevel en risiko for at den kunstneriske kjernevirksomheten tapes av syne.

Med det lokale ordskiptet som bakteppe, fulgte vi med dette opp samtalen fra høstseminaret 2022 om scenekunstens verdi og posisjon. Denne gangen ble teaterlederne invitert til å konsentrere samtalen om å utvikle et språk og en ambisiøs grunnargumentasjon som, i et historisk-filosofisk perspektiv,

NTO inviterer sine medlemmer til en rekke faglige møteplasser gjennom året. Her fra NTO-seminar under Heddagene
Foto: Skjalg Vold

bærer seg over tid og griper hva kunsten betyr som en del av det å være menneske – i våre liv og i et demokratisk samfunn. Hvordan kan teaterlederne hjelpe hverandre til å ta tilbake den selvfølgheten som ligger til grunn for de politiske ordskiftene i land hvor offentlige tilskudd til kunsten ikke hele tiden må forsvares og diskuteres? Hvilke ytre alliansepartnere trenger vi for å gjenoppbygge en kvalifisert offentlig samtale omkring kunsten? Og hvordan finner vi frem til et språk som lar seg forstå og som gir gjenklang også hos et bredt publikum? Det ble pekt på at dette først og fremst er et møysommelig og langsiktig arbeid, men også at det kan knyttes an til lokalvalget høsten 2023, med tanke på å ruste teaterlederne til gode lokale ordskifter.

Til å innlede rundt tematikken hadde vi invitert skuespiller Henrik Rafaelsen til å lese en spesialbestilt tekst av Paal-Helge Haugen, lyriker, forfatter og dramatiker, fulgt av Valborg Frøysnes, teatersjef ved Kilden teater (jf. også s. 38).

Håndtering av hat og trusler

Andre saker på dagorden var presentasjon av bransjestandarden for medlemsvirksomhetenes håndtering av hatefulle ytringer og trusler mot ansatte og medvirkende i kunstprosjekter knyttet til virksomheten, samt veilederen for gjensidig støtte musikk- og scenekunstinstitusjonene imellom ved utilbørlige angrep på den kunstneriske friheten. Disse dokumentene ble ferdigstilt mot slutten av 2022 etter initiativ fra en gruppe teaterledere med NTOs administrasjon som sekretariat og vedtatt av NTOs styre i begynnelsen av 2023. Begge dokumentene inngår i NTOs generelle beredskapsarbeid for å sikre den kunstneriske friheten.

Sponsorsamarbeid og etiske retningslinjer

I tillegg innledet teatersjef Thomas Østgård ved Østfold Internasjonale Teater til erfaringsdeling om etiske retningslinjer knyttet til samarbeidspartnere og sponsorer, en tematikk som ble løftet videre til NTOs seminarer under Heddadagene i juni (jf. s. 54).

Mens noen har lang erfaring med samarbeid med private givere, sponsorer mm. er dette et arbeid som hos andre

først den senere tiden har skutt fart og tvinges frem av økte kostnader, men også av forventningene om egeninntjening kombinert med oppfordringen i statens tilskuddsbrev om å holde brukerbetalingen nede. Dette er et arbeid som heller ikke kan sees isolert fra bærekraftarbeidet og virksomhetens moralske kompass. Østgård stilte spørsmålet om andre institusjoner har utviklet egne retningslinjer for valg av samarbeidspartnere, eller om det er behov for å utvikle en felles bransjestandard.

Bærekraftig scenekunst

Vi fulgte også opp tidligere samtaler om bærekraftig scenekunst. Denne gangen satt vi av mer plass til orienteringer, refleksjoner og erfaringsdeling om teatrenes bruk og oppfølging av NTOs klimaplakat og Grønt veikart, samt egne initiativ, konkrete praksisendringer og behov for å kunne nå målene. Videre deltok koordinator og grunnlegger Paddy Dillon fra Renew Culture / The Theatre Green Book digitalt for å presentere den engelsk teaterbransjes felles initiativ Theatre Green Book for forsamlingen. Presentasjonen ble godt mottatt, og det var enighet om å fortsette dialogen med Dillon slik at de norske teaterlederne kan bli enda bedre kjent med Theatre Green Book.

Nordisk mentorprogram for teaterledere

En pilot for et nordisk, ettårig mentorprogram for teaterledere kalt Nordic Ambitions ble også presentert under seminaret. Prosjektleder Johanna Welander var invitert til å orientere om programmet, som er et samarbeid mellom NTO og de øvrige organisasjonene i Nordisk teaterlederråd, med støtte fra Nordisk kulturfond (se også s. 50). Målet er blant annet å bidra til kompetanseutvikling i det nordiske scenekunstheltet, utvikle gode samarbeidsflater og styrke nettverkene mellom de nordiske scenekunstinstitusjonene.

Høstseminar

Høsten 2023 dro Norsk teaterlederforum til Førde med Teater Vestland som vertskap i forbindelse med åpningen av Nynorskhuset. På programmet sto blant annet utforsking av ny teknologi i teateret og hvordan vi snakker om scenekunstens verdi.

Scenespråk

Seminarets første dag var satt av til tematikken scene-språk, og Cecilie Grydeland Lundsholt og Margunn Grytten Selvik, henholdsvis teatersjef og direktør ved Teater Vestland, innledet om planene om å etablere et senter for norsk scenespråk i Nynorskhuset.

Teater og ny teknologi

I forbindelse med forestillingen «Torn & Rose i Eventyrland» som forumet så på kvelden og hvor AR-teknologi møtte tradisjonell teaterkunst, inviterte vertskapet også teaterlederne til å diskutere tematikken teater og ny teknologi. Cecilie Grydeland Lundsholt, teatersjef ved Teater Vestland og Birgitte Strid, teatersjef ved Nordland Teater fortalte om samarbeidet om prosjektet «Utforsking av ny teknologi i teateret» som forestillingen springer ut av.

Scenekunstens verdi

Neste dag var i hovedsak viet hvordan vi kan snakke om scenekunstens verdi. Temaet var en oppfølging av samtalene fra tidligere seminarer hvor scenekunstens verdi og teatrenes posisjon og krevende rammevilkår har blitt diskutert. Denne gangen tok vi et steg videre fra de filosofiske og språklige samtalene på vårseminaret 2023 over til formidlingssiden. Hvordan formidler teatrene sin kunstneriske kjernevirksomhet, og hvordan arbeider de i all sin forskjellighet for å fremme innsikt, forståelse og engasjement hos politikere og myndigheter så vel som hos publikum og en sammensatt befolkning?

Morten Joachim, teatersjef ved Haugesund Teater, innledet om hvorfor det er plass til et lite teater mellom Stavanger og Bergen, mens Helge Thorbjørnsen, professor ved Norges Handelshøyskole, var invitert til å innlede under tittelen «Kulturkonsum: Hvordan endrer 'kundene' seg?

I tillegg rettet vi blikket mot forvaltningsdialogen også nasjonalt, og inviterte til en diskusjon om institusjonenes budsjettøkninger for 2025.

Årlig audition

Arrangementet Årlig audition for nyutdannede og etablerte skuespillere med annen bakgrunn enn Kunsthøgskolen i Oslo fant tradisjonen tro sted i Riksteatret lokaler i Nydalen i Oslo 28. november.

Arrangementet er et årlig samarbeid mellom Norsk Skuespillersenter, Norsk Skuespillerforbund, Riksteatret og NTO/NTLF. Årlig audition gir både unge og etablerte skuespillere en mulighet til å presentere seg for potensielle arbeidsgivere. Et profesjonelt bransjepublikum bestående av teatersjefer, instruktører, dramaturger, film- og TV-produsenter, castingbyråer og andre som arbeider profesjonelt med skuespillere inviteres alltid til arrangementet.

Uttakskomiteen består av en representant fra Norsk skuespillersenter, en representant fra Norsk skuespillerforbund og en representant fra Norsk teaterlederforum.

SCENEKORTET

Scenekortet administreres av NTO og distribueres til ansatte på scenekunstinstitusjonene som er tilsluttet NTO. Kortet gir rett til rabatterte billetter på alle disse institusjonene, og stimulerer til at de ansatte ved teatrene ser forestillinger ved andre teatre.

I tillegg distribuerer og bekoster en rekke bransjeorganisasjoner og forbund kortet til sine medlemmer og/eller ansatte.

ROLLEN SOM ARBEIDSGIVER

NTO JOBBER FOR Å STYRKE MEDLEMMENES KOMPETANSE I ARBEIDSGIVERSPØRSMÅL OG FORHANDLER FRAM AVTALER OG FELLESLØSNINGER FOR MEDLEMMENE NÅR DET ER HENSIKTMESSIG.

Foreningen forhandler eller utarbeider blant annet fram avtaler, fellesløsninger og bransjestandarder på følgende områder:

- Pensjon
- Overenskomster med ulike kunstnerforbund, opphavsrettsorganisasjoner og andre
- Forsikringsavtaler for ansatte
- Hotellavtaler for ansatte

NTO er tilsluttet den europeiske arbeidsgiverorganisasjonen PEARLE* som er formell arbeidsgiverpart i EU-systemet.

FORHANDLINGER

NTO samarbeider i Norge med Arbeidsgiverforeningen Spekter. For de virksomhetene som er medlem i både NTO og Spekter ligger forhandlingsansvaret for teatrene hos Spekter. For orkestrene og Den Norske Opera & Ballett forhandles B-delen virksomhetsvist under Spekter.

NTO gjennomfører selv forhandlinger med de forbund/organisasjoner som ikke har hovedavtale med Spekter, det vil si med oversettere og komponister, samt opphavsrettsorganisasjoner som TONO og Norsk forening for komponister og tekstforfattere (NOPA).

Forhandlinger knyttet til avtalene på teaterområdet med henholdsvis TONO, NOPA og Norsk Komponistforening fortsetter inn i 2024.

PENSJONSAVTALER

NTO tilbyr medlemmene bransjeavtaler for henholdsvis innskudds- og hybridpensjon. Avtalene reforhandles jevnlig og for tiden er følgende selskaper valgt som leverandører:

- Gjensidige pensjonsforsikring for bransjens innskuddspensjonsordning
- Storebrand for bransjens hybridpensjonsordning

«BIRGET; Ways To Deal, Ways To Heal», Carte Blanche, co-produksjon Den Norske Opera & Ballett, BIT Teatergarasjen, Bergen International Festival og Nordic Next
Foto: Helge Hansen

Edvard Grieg korene og London Philharmonic Orchestra, BBC Proms i Royal Albert Hall
Foto: Magnus Skrede

BBC Proms

BBC Proms

STYRETS MELDING

NTO HAR EN REPRESENTATIV BESLUTNINGSSTRUKTUR MED ET STYRE SOM I STØRST MULIG GRAD GJENSPEILER MEDLEMSMASSEN. ALLE FORENINGENS INTERESSEPOLITISKE SYNSPUNKTER, PRINSIPIELLE STANDPUNKTER OG ANDRE VIKTIGE AVGJØRELSER BEHANDLES AV NTOS STYRE PÅ VEGNE AV MEDLEMMENE.

NTO-STYRETS MELDING 2023

Ved utgangen av 2023 representerte Norsk teater- og orkesterforening (NTO) 50 profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innenfor musikk og scenekunst.

Dette landsdekkende nettet av profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjoner er gjennom tiår bygget opp og sikret gjennom betydelige offentlige investeringer og nøye utmeislete gode kulturpolitiske modeller som har lagt til rette for en videreutvikling av denne infrastrukturen.

Stabil og forutsigbar offentlig finansiering av musikk- og scenekunstinstitusjonene har uten tvil vært en forutsetning for en sterk utvikling i bransjen og et styrket tilbud til publikum over hele landet.

Det siste tiåret er derimot institusjonsøkonomien systematisk bygget ned. Det er overraskende og skuffende at regjeringen i 2024 forsterket nedbyggingen gjennom et realkutt på én prosent.

Kuttene har definitivt rammet kjernevirksomheten. Flere medlemmer har det siste året iverksatt nedbemanninger eller større kutt. Styret er bekymret for konsekvensene de nærmeste årene. En hovedprioritet for NTO er kontinuerlig å understreke behovet for gjenoppbygging av rammetilskuddet.

NTO er fortsatt urolig for tendenser til dreining fra rammetilskudd til prosjektfinansiering, og legger i alle våre hørings-svar og myndighetsinnspill vekt på å forsvare medlemmenes kunstneriske autonomi og økonomiske rammebetingelser.

ORGANISASJONEN

Styret tror på en fortsatt sterk og spisskompetent organisasjon med sterk nærhet til medlemmene, men er samtidig opptatt av å bidra til samarbeid som styrker norsk kulturliv.

Styret har i løpet av året startet strategiarbeid med sikte på å gjennomgå foreningens medlemsutvikling og samarbeid med andre organisasjoner.

SAMARBEID

Både i det daglige arbeidet og i ulike nettverkssamlinger samarbeider NTO med en rekke aktører om samtidens sentrale utfordringer som bærekraft, mangfoldpolitikk og ytringsfrihet.

POLITISK GJENNOMSLAG

I sentrale politiske dokumenter i 2023 opplevde foreningen gode gjennomslag som eksempelvis institusjonsbeskrivelsen i kunstmeldingen, og ikke minst regjeringens utkast til ny kulturlov.

NTO arbeider for en god organisering av politikk og forvaltning som sikrer armlengdeprinsippet, og er opptatt av å ha en fortsatt god og konstruktiv dialog med politisk ledelse, forvaltning og direktorater til beste for medlemmene.

ØKONOMI OG ADMINISTRASJON

Årsregnskapet for 2023 er gjort opp med et underskudd på kr. 906.223 mot budsjettet kr. 220.000. Merforbruket håndteres gjennom at foreningens likviditet og egenkapital er god. Foreningens egenkapital utgjør etter dette kr. 3.050.070.

Flere faktorer bidrar til resultatet. Prisøkninger på budsjetterte tjenester utgjør en betydelig del av resultatet. En viktig enkeltpost er konsulentoppdrag i forbindelse med styrets strategiarbeid, som direkte kan kobles til utfordringene

Oslo, 18. mars 2024

Marta Færevaaq Hjelle (leder)

Geir Bergkastet

Inger Østensjø

Kristian Lykkeslet Strømskag (nestleder)

Elisabeth Egseth Hansen

Sunniva Steine

Bernt Bauge

Erik Ulfsby

Bodil Kjelstrup

direktørens sykdomsperiode skapte for administrasjonens samlede kapasitet i 2023. I tillegg var NTO i mai 2023 vertskap for halvårskonferansen (2,5 dag) til den europeiske bransjeorganisasjonen PEARLE*, som kom i tillegg til foreningens tradisjonelle arrangementer og møteplasser.

Styret mener at årsregnskapet gir et riktig bilde av NTOs eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Medlemskontingenten styret kalte inn i 2023 var på 0,25 % av medlemmenes offentlige støtte.

NTO har ved utgangen av 2023 fire fast ansatte. Eksterne konsulenter benyttes når sakskomplekset krever det og økonomien tillater det. Styret har i 2023 hatt 9 møter, hvorav 2 ble gjennomført digitalt. Styremedlemmer i NTO mottar ikke honorar.

Ved utgangen av 2023 var tre av fire ansatte i NTO kvinner. I styret var det 4 menn og 5 kvinner. Av varamedlemmene var 1 mann og tre kvinner.

Foreningens arbeidsmiljø betegnes som godt, og arbeidet med å etablere rutiner og rapportering med det mål for øye å redusere klimabelastningen som følge av foreningens arbeid fortsetter.

Styret vil uttrykke anerkjennelse for administrasjonens arbeid i 2023, ikke minst for håndtering av utfordringene knyttet til direktørens månedslange sykefravær.

Styreleder Marta Færevaag Hjelle
Foto: Skjalg Vold

Nestleder Kristian Lykkeslet Strømskag
Foto: Teatret Vårt

Styremedlem Bernt Bauge
Foto: Tarjei Hummelsund

Styremedlem Geir Bergkastet
Foto: Agnete Brun

Styremedlem Elisabeth Egseth Hansen
Foto: Terje Visnes

Styremedlem Bodil Kjelstrup
Foto: Knut Aaserud

Styremedlem Sunniva Steine
Foto: Tale Hendnes/Dansens Hus

Styremedlem Erik Ulfsby
Foto: Siren Høyland Sæter/Det Norske Teatret

Styremedlem Inger Østensjø
Foto: Privat

NTOs STYRE OG VALGKOMITÉ

I NTOs STYRE SITTER DIREKTØRER, TEATERSJEFER, KUNSTNERISKE LEDERE OG STYRELEDERE FRA NTOs MEDLEMSORGANISASJONER. STYRET TELLER NI STYREMEDLEMMER OG FIRE NUMERISK VALGTE VARAMEDLEMMER OG REPRESENTERER EN FJERDEDEL AV MEDLEMSMASSEN.

I sammensetningen av styret legges det blant annet vekt på mangfold/ulikhet på virksomhetsnivå, kontinuitet og fornyelse, samt at man er motivert for å fremme fellesskapets interesser.

Styret velges av årsmøtet som er foreningens høyeste organ og kommer sammen minimum seks ganger i året. En styreperiode er på ett år. NTOs styre for 2023/2024 ble valgt på NTOs årsmøte 20. mars.

Styreleder og nestleder

Marta Færevaag Hjelle (styreleder),
direktør Nationaltheatret

Kristian Lykkeslet Strømskag
(nestleder), teatersjef Teatret Vårt

Øvrige styremedlemmer

Bernt Bauge, administrerende direktør
Stiftelsen Musikkselskapet Harmonien

Geir Bergkastet, administrerende
direktør Den Norske Opera & Ballett

Elisabeth Egseth Hansen,
teatersjef Trøndelag Teater

Bodil Kjelstrup, direktør
Hålogaland Teater

Sunniva Steine, administrativ
leder Dansens Hus

Erik Ulfsby, teatersjef
Det Norske Teatret

Inger Østensjø, styreleder
Rogaland Teater

Varamedlemmer

Thorstein Granly, direktør
Det Norske Blåseensemble

Emnet Kebreab,
styreleder Teater Manu

Torunn Reigstad,
orkestersjef Arktisk Filharmoni

Solrun Toft Iversen, teatersjef
Den Nationale Scene

VALGKOMITÉ

Cecilie Grydeland Lundsholt,
teatersjef Teater Vestland

Knud Bjørne-Larsen,
direktør Riksteatret

Ane Carmen Roggen,
direktør Riksscenen

ÅRSREGNSKAP 2023

RESULTATREGNSKAP 2023

(Beløp i NOK)

	NOTE	2023	2022
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Medlemskontingenter		6 812 262	6 726 395
Annen driftsinntekt		584 201	776 117
Sum driftsinntekter		7 396 463	7 502 512
DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnad	1, 2	3 629 928	3 431 726
Annen driftskostnad	2, 3	4 418 412	4 209 914
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	4	262 127	262 127
Sum driftskostnader		8 310 467	7 903 767
Driftsresultat		-914 004	-401 255

	NOTE	2023	2022
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen finansinntekt	5	12 211	-18 299
Annen finanskostnad	5	4 430	1 299
Resultat av finansposter		7 781	-19 598
Ordinært resultat		-906 223	-420 853
Årsresultat		-906 223	-420 853
Disponering (dekning) av årsresultatet			
Overført fra/til annen egenkapital	6	-906 223	-420 853
Sum disponert		-906 223	-420 853

BALANSE PR. 31.12.2023*(Beløp i NOK)*

	NOTE	2023	2022
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler	4	174 100	261 150
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	4	638 609	580 488
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	4	158 426	265 873
Sum varige driftsmidler		971 135	1 107 511
Andre finansielle anleggsmidler	11	372 824	352 907
Sum anleggsmidler		1 343 959	1 460 418
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	7	800 325	776 955
Andre kortsiktige fordringer	7, 8	176 845	152 754
Sum fordringer		977 170	929 709
Bankinnskudd, kontanter o.l.	9	4 191 220	4 948 820
Sum omløpsmidler		5 168 390	5 878 529
SUM EIENDELER		6 512 349	7 338 947

	NOTE	2023	2022
EGENKAPITAL OG GJELD			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		3 956 293	4 377 145
Årets resultat		-906 223	-420 853
Sum opptjent egenkapital		3 050 070	3 956 293
Sum egenkapital	6	3 050 070	3 956 293
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		687 325	321 460
Skyldig offentlige avgifter	10	279 618	282 136
Annen kortsiktig gjeld	8	2 495 336	2 779 058
Sum kortsiktig gjeld		3 462 279	3 382 654
Sum gjeld		3 462 279	3 382 654
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		6 512 349	7 338 947

Oslo, 18.03.2024

Marta Færevaaag Hjelle
Styreleder*Geir Bergkastet*
Styremedlem*Inger Østensjø*
Styremedlem*Kristian Lykkeslet*
Strømskag
Nestleder*Bodil Kjelstrup*
Styremedlem*Morten Gjelten*
Direktør*Bernt Bauge*
Styremedlem*Sunniva Steine*
Styremedlem*Elisabet Egseth Hansen*
Styremedlem*Eirik Ulfsby*
Styremedlem

NOTER TIL REGNSKAPET

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med følgende regnskapsprinsipper:

Inntekter

Inntekter ved offentlig tilskudd og kontingenter vurderes til virkelig verdi av vederlaget. Inntektsføring av offentlig tilskudd skjer på mottakelsestidspunktet, og kontingenter inntektsføres ved faktureringsstidspunkt.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger 15.000. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende.

Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Utgifter til leie av driftsmidler kostnadsføres. Forskuddsbetalinger balanseføres som forskuddsbetalt kostnad, og fordeles over leieperioden.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha obligatorisk tjenestepensjon og har pensjonsavtale gjennom en forsikringsavtale.

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidlene er ikke oppført i regnskapet.

Forvaltede midler

Foreningen forvalter midler på vegne av medlemmer eller andre. Mottakelse og forbruk av slike midler balanseføres løpende.

Øvrige forvaltede midler er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Forvaltning av midler på vegne av andre gjelder:

Konto 1511	Norsk teaterlederforum
Konto 1515	Heddaprisen
Konto 2915	Hovedtillitsvalgt
Konto 2916	NTO – musikk: Digitalt prosjekt
Konto 2922	Scenekort
Konto 2923	NTO – musikk
Konto 2924	Heddadagene

NOTE 1. LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE MV.

	2023	2022
Lønn	2 579 008	2 422 655
Arbeidsgiveravgift	418 146	376 109
Påløpte feriepenger	328 844	309 164
Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger	46 367	43 592
Pensjonskostnader	247 868	258 984
Refusjoner		-2 208
Andre lønnsrelaterte ytelser	9 749	23 430
Sum lønnskostnader	3 629 982	3 431 726

Gjennomsnittlig antall årsverk i regnskapsåret er 4 personer.

YTELSER TIL LEDEDE PERSONER	DAGLIG LEDER
Lønn	956 553
Pensjonskostnader	93 074
Annen godtgjørelse	5 198
Sum ytelser til ledende personer	1 054 825

Medlemmer av styret til NTO mottar ikke honorar.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

NOTE 2. PENSJONER

Foreninger er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har en kollektiv pensjonsforsikring. Foreningens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i loven. Ordningen gjelder for samtlige ansatte.

KOSTNADSFØRT GODTGJØRELSE TIL REVISOR OG ANDRE KONSULENTER	2023	2022
Revisjon	81 250	75 857
Regnskap/juridisk bistand	343 236	155 372
Sum godtgjørelse til revisor og andre konsulenter inkl. mva.	424 486	231 229

NOTE 3. KOSTNADER IFM. SEMINARER / ÅRSMØTER / STYRETS OPPGAVER

	2023	2022
Styre og årsmøter	295 248	601 904
Refusjon til styremedlemmene	109 496	25 176
Seminar, NTO-medlemsarrangement	25 000	198 350
Sum seminar/styret/årsmøter	429 744	825 430

NOTE 4. VARIGE DRIFTSMIDLER

	IMMATERIELLE EIENDELER O.L.	TOMTER, BYGNINGER O.A. FAST EIENDOM	DRIFTSLØSØRE, INVEN- TAR O.A. UTSTYR	TOTALE VARIGE DRIFTSMIDLER
Anskaffelseskost 01.01.	435 250	964 535	1 037 384	2 437 169
Tilgang kjøpte driftsmidler		125 750		125 750
Avgang solgte driftsmidler				
Anskaffelseskost 31.12	435 250	1 090 285	1 037 385	2 562 919
Akkumulerte avskrivninger	-261 150	-451 677	-878 958	-1 591 785
Balanseført verdi pr. 31.12	174 100	638 608	158 427	971 135

Årets avskrivninger	87 050	67 629	107 447	262 126
---------------------	--------	--------	---------	---------

Det er foretatt en midlertidig aktivering på kr. 125.750 på et prosjekt som er under arbeid.

Det blir brukt lineær avskrivningsplan for alle varige driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidler som ikke er fullt avskrevet, er beregnet til: Immaterielle eiendeler: 5 år, Bygningsmessig anlegg: 7 år, Inventar: 7 år, Kontormaskiner: 3 år.

NOTE 5. FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER

	2023	2022
FINANSINTEKTER		
Annen renteinntekt	7 863	-18 692
Valutagevinst (agio)	1 030	78
Annen finansinntekt	3 318	315
Sum finansinntekter	12 211	-18 299

FINANSKOSTNADER	2023	2022
Annen finanskostnad	0	0
Annen rentekostnad	1 353	901
Valutatap (disagio)	3 077	398
Sum finanskostnader	4 430	1 299

NOTE 6. EGENKAPITAL

	OPPTJENT EGENKAPITAL
Egenkapital pr. 01.01.2023	3 956 292
Resultat	-906 223
Egenkapital pr. 31.12.23	3 050 069

NOTE 7. FORDRINGER OG GJELD

Det er ingen fordringer med forfall senere enn ett år. Det er ingen langsiktig gjeld med forfall senere enn fem år.

NOTE 8. FORVALTEDE MIDLER

NTO – MUSIKK (1519)	2023	2022
Inntekter	57 000	70 070
Utgifter	77 128	99 569
Sum NTO – musikk	-20 128	-29 499
Samlet forvaltede midler for NTO – musikk	-29 414	-9 286

HEDDAPRISEN (1515)	2023	2022
Inntekter	1 524 611	1 643 887
Utgifter	2 775 099	1 902 189
Sum Heddaprisen	-1 250 488	-258 302
Dekket inn av Scenekortet	1 250 488	258 302
Samlet forvaltede midler for Heddaprisen	0	0

SCENEKORTET (2922)	2023	2022
Inntekter	898 725	878 111
Utgifter	218 114	132 011
Sum Scenekortet	680 611	746 100
Til dekning for drift Heddaprisen	-1 250 488	-241 197
Samlet forvaltede midler for Scenekortet	784 017	1 353 894

HEDDADAGENE (2924)	2023	2022
Inntekter	1 993 006	1 769 066
Utgifter	1 755 240	1 535 388
Sum Heddadagene	237 766	120 978
Samlet forvaltede midler for Heddadagene	811 740	573 974

HOVEDTILLITSVALGT (2915)	2023	2022
Inntekter	889 139	868 093
Utgifter	903 126	791 120
Sum hovedtillitsvalgt	-13 987	3 843
Samlet forvaltede midler for hovedtillitsvalgt	95 274	109 261

NTO – MUSIKK: DIGITALT PROSJEKT (2916)	2023	2022
Inntekter	562 457	350 000
Utgifter	820 244	0
Sum NTO – musikk: Digitalt prosjekt	-257 787	350 000
Samlet forvaltede midler for NTO – musikk: Digitalt prosjekt	92 213	350 000

NORSK TEATERLEDERFORUM (1511)	2023	2022
Inntekter	87 260	656 348
Utgifter	312 024	733 427
Sum Norsk teaterlederforum	-224 764	-77 079
Samlet forvaltede midler for Norsk teaterlederforum	-301 843	-77 079

FORDRINGER	2023	2022
Sum forvaltede midler - kortsiktige fordringer	331 257	86 365

Andre kortsiktige fordringer	645 914	843 343
Sum annen kortsiktig fordringer	977 171	929 708

KORTSIKTIG GJELD	2023	2022
Sum forvaltede midler - kortsiktig gjeld	1 783 244	2 387 127
Øvrig kortsiktig gjeld	712 092	391 931
Sum annen kortsiktig gjeld	2 495 336	2 779 058

NOTE 9. BANKINNSKUD, KONTANTER OG LIGNENDE

	2023
Bankinnskudd 5024.05.19299	3 872 849
Bedriftsparekonto	19 174
Bankinnskudd for skattetrekk	137 012
Bankinnskudd OU-midler	58 260
Bedriftskonto 1922	105 700
Overført fra NTLF	-1 774
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	4 191 220

NOTE 10. OFFENTLIG AVGIFTER

	2023	2022
Forskuddstrekk	136 131	150 968
Skyldig arbeidsgiveravgift	92 097	85 139
Påløpt arbeidsgiveravgift av feriepenger	51 390	46 029
Sum offentlige avgifter	279 618	282 136

NOTE 11. ANDRE FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

	2023
Investeringer i Musikeralliansen	18 000
Investeringer i Scenekunst.no	91 944
Investeringer i aksjer og andeler	25 000
Depositumskonto knyttet til leieforhold i Rosenkrantz' gate 9	237 880
Sum andre finansielle anleggsmidler	372 824

Til årsmøtet i Norsk Teater- og Orkesterforening (NTO)

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Norsk Teater- og Orkesterforening (NTO) (foreningen), som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med foreningens regnskapsprinsipper beskrevet i note, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foreningen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med foreningens regnskapsprinsipper beskrevet i note. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Vestfold, 18. mars 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Bente Norbye Lie
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PricewaterhouseCoopers AS, Tassebekkveien 354, 3160 Stokke, Postboks 211 Sentrum, 0103 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Securely signed with Brevo

Revisjonsberetning

Signers:

Name	Method	Date
Lie, Bente Norbye	BANKID	2024-03-18 14:54

This document package contains:
- Closing page (this page)
-The original document(s)
-The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

NTOs VEDTEKTER

Sist revidert på årsmøte i NTO 23. mars 2022.

§ 1: FORMÅL

NTO er en arbeidsgiver- og interesseforening for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innen musikk og scenekunst, samt virksomheter med annen særskilt tilknytning til bransjen.

NTO skal:

- bistå medlemmene ved forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- etter medlemmenes ønske på deres vegne forhandle og slutte avtaler med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner, samt med andre vare- og tjenesteleverandører.
- arbeide for at medlemsorganisasjonene utvikler seg som profesjonelle og effektive arbeidsgivere og styrker sin kompetanse som formidlere av musikk og scenekunst.
- arbeide for at kunstneriske hensyn er grunnlaget for de beslutninger som blir fattet av tilskuddsmyndigheter, og i forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- vektlegge sektorens betydning overfor stat, fylke og kommune, og overfor allmennheten.
- søke innflytelse som en toneangivende og troverdig part i spørsmål som angår sektoren.
- ha som mål at profesjonell kunst skal være tilgjengelig for flest mulig.
- bidra aktivt til å bygge og vedlikeholde nasjonale, nordiske og internasjonale nettverk på musikk- og scenekunstmrådet.

§ 2: MEDLEMSKAP

Som medlemmer av NTO kan opptas profesjonelle, offentlig støttede virksomheter som produserer, programmerer eller formidler musikk og scenekunst, eller har annen særskilt tilknytning til bransjen. Medlemskap skal godkjennes av styret.

Utmelding: ved utmelding opphører medlemskapets økonomiske forpliktelser fra og med foreningens årsmøte neste kalenderår.

§ 3: ÅRSMØTET

Årsmøtet er foreningens høyeste organ.

Årsmøtet innkalles ordinært en gang årlig innen 1. juli.

Årsmøtet ledes av en ordstyrer valgt av årsmøtet ved møtets begynnelse.

Årsmøtet velger to av de stemmeberettigede årsmøte-deltagerne til å underskrive protokollen.

Medlemmene har mellom 1 – en – og – 4 – fire stemmer på årsmøtet beregnet i forhold til størrelsen på årskontingenten det enkelte medlem betaler til foreningen.

Medlemmene kan møte på årsmøtet med det antall representanter som medlemmets stemmetall representerer. En representant kan gjennom skriftlig fullmakt stille med flere stemmer fra egen virksomhet.

Årsmøtet vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

§ 4: ÅRSMØTETS OPPGAVER

Årsmøtet behandler foreningens kontingentramme, regnskap for foreningens virksomhet og styrets beretning, samt andre saker som styret og valgkomiteen legger fram for årsmøtet i samsvar med vedtektens § 10, eller for et ekstraordinært årsmøte.

§ 5: STYRE

Styret velges av årsmøtet for ett år ad gangen. Styret består av 9 -ni- medlemmer og 4 faste numerisk valgte varamedlemmer.

Styrets leder og nestleder velges særskilt. Styret skal sammensettes slik at det på en hensiktsmessig måte best mulig kan representere medlemmenes fellesinteresser og de enkelte medlemmenes egenart.

§ 6: STYRETS VIRKSOMHET

Styret vedtar budsjettet og leder foreningens virksomhet og bærer ansvar for at denne drives og utvikles best mulig.

Styret trer sammen når lederen bestemmer det, eller et flertall i styret krever det.

Styret er vedtaksdyktig når minst 6 -seks- medlemmer er til stede. Vedtak fattes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme voteringsresultatet.

Styret velger 2 -to- styremedlemmer som sammen med leder og nestleder utgjør styrets arbeidsutvalg. Styret oppnevner foreningens forhandlingsutvalg.

Til møte i styret eller arbeidsutvalg kan styrets leder innkalle en representant for et medlem som antas særlig interessert i en sak som er oppført på dagsorden.

Styret kan utferdige instruks for foreningens direktør.

§ 7: ADMINISTRASJON

Foreningens administrasjon holder til i Oslo. Foreningens direktør tilsettes av styret. Direktøren er styrets sekretær og er ansvarlig for forvaltningen av foreningen.

§ 8: MEDLEMSKONTINGENT

NTO bærer selv sine utgifter. Årsmøtet fastsetter den årlige kontingentramme. Styret fastsetter innenfor vedtatt ramme det enkelte medlems kontingent. Ved fordeling av kontingenten tas det utgangspunkt i forholdet mellom medlemmenes offentlige tilskudd.

§ 9: AVSTEMMING PÅ ÅRSMØTET

Vedtak på årsmøtet gjøres ved alminnelig flertall. Vedtak om endringer i foreningens vedtekter og oppløsning av foreningen krever 2/3 flertall. Vedtak om oppløsning av foreningen må gjøres i 2 – to – påfølgende ordinære årsmøter.

§ 10: ÅRSMØTET

Årsmøtet

1) behandler foreningens:

- a) årsmelding
- b) årsregnskap
- c) vedtekter
- d) neste års kontingentramme
- e) andre saker som fremlegges av styret

2) vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

3) velger for perioden fra årsmøte til årsmøte:

- a) 9 – ni – medlemmer og 4 – fire – faste numerisk valgte varamedlemmer til styret
- b) styrets leder og nestleder
- c) valgkomité på 3 – tre – medlemmer med vedtak om hvem som sammenkaller komiteen
- d) revisor

§11: VALGKOMITÉ

Valgkomiteen velges av årsmøtet for ett år av gangen, og består av 3 – tre – medlemmer sammensatt slik at medlemmenes fellesinteresser og de enkelte medlemmers egenart er best mulig representert. Valgkomiteen fremmer forslag til årsmøtet i samsvar med vedtektenes § 10 punkt 3. Styret skal utarbeide retningslinjer for valgkomiteens arbeid som skal godkjennes av årsmøtet ved første gangs utarbeidelse, og ved eventuelle senere endringer.

VEDLEGG TIL VEDTEKTENE

Retningslinjer for valgkomiteens arbeid (fastsatt av årsmøtet i NTO)

Det skal legges vekt på mangfold/ulikhet på virksomhetsnivå i form av virksomhetens art, arbeidsmåter (produksjon, programmering, turnévirksomhet etc.), størrelse, forvaltningskategori/ finansieringsform, samt geografisk spredning.

Det skal legges vekt på personlig kompetanse og egenskaper og størst mulig mangfold i form av egenskaper, erfaringer, bakgrunn, utdanning, kjønn, alder, geografisk tilhørighet og kulturell bakgrunn etc.

Aktuelle kandidater må ha kapasitet til å bidra i styrets arbeid og være villige til å legge ned tilstrekkelig tid i vervet.

Virksomheter innenfor både teater, musikk, dans og opera skal være representert med en best mulig balanse i forhold til medlemsmassen.

Både kunstneriske og administrative ledere skal være representert med en god balanse. Det er fordelaktig at også styreledere er representert.

Aktuelle kandidater må være motiverte for å fremme felleskapets interesser og balansere ulike behov uavhengig av egen virksomhets eventuelle særinteresser.

Det skal legges betydelig vekt på kontinuitet for å sikre nødvendig kompetanse, balansert mot behovet for fornyelse og at flest mulig av NTOs medlemsvirksomheter over tid engasjeres i styre- og utvalgsarbeid.

«Særp Tropez [Fengselet]», Særp Tropez Produksjoner
i samarbeid med Østfold Internasjonale Teater
Foto: Morten Bendiksen

RÅD OG UTVALG

NTO ER OPPTATT AV Å INVOLVERE MEDLEMMENE I BREDDEN AV FORENINGENS ARBEIDSOMRÅDER OG HAR EN REPRESENTATIV BESLUTNINGSSTRUKTUR. I TILLEGG TIL STYRET ER MEDLEMMENE REPRESENTERT I EN REKKE INTERNE OG EKSTERNE UTVALG, STYRER, JURYER OG KOMITEER SOM NTOS ORGANER OPPNEVNER REPRESENTANTER TIL.

Nora Evensen
Foto: Shad Madian

HEDDAKOMITEEN

HeddaKomiteens medlemmer oppnevnes av NTOs styre for ett år av gangen og fungerer fram til og med sesongens prisutdeling. HeddaKomiteen for 2023/2024 ble valgt på NTOs styremøte 22. juni 2023. I sammensetningen av komiteen tas det hensyn til eierskap, kompetanse, representativitet og bransjeforankring. Komiteen er sammensatt av representanter for NTOs medlemsmasse og kan ha eksternt representasjon.

HeddaKomiteen 2023/2024

Nora Evensen (leder),
teatersjef Brageteatret

Hilde Andersen, regissør

Elisabeth Egseth Hansen,
teatersjef Trøndelag Teater

Ellen Math Henriksen,
direktør Rogaland Teater

Runar Hodne,
teatersjef Oslo Nye Teater

Arnhild Staal Pettersen,
kunstnerisk og daglig leder, DansiT

Kristian Lykkeslet Strømskag,
teatersjef Teatret Vårt

SCENEKUNST.NO

Redaktør ansatt av eierne,
deriblant NTO:

Julie Rongved Amundsen

Styremedlemmer:

Andreas Wiese (styreleder),
teater- og litteraturanmelder

Ole Jacob Hoel, kulturjournalist
Adresseavisen

Hannah Wozene Kvam,
rådgiver Viken fylkeskommune

Marte Reithaug Sterud,
koreograf, danser, skribent

Inger Marie Strand, kommunikasjons-
rådgiver Kunsthøgskolen i Oslo

Rolf Inge Pedersen Hjelmseth,
informasjonsleder Teatret Vårt (vara)

Anne Berentsen, konsulent
Kulturmevlerne (vara)

DRAMATIKKENS HUS

Styremedlem oppnevnt av NTO:

Tom Remlov

Erik Ulfsby | Foto: Brian Olguin

SKUESPILLER- OG DANSERALLIANSEN

Styremedlemmer oppnevnt av NTO for 2023/2024:

Gunnar Thon Lossius

Ingvild Hellum (varamedlem)

ÅRETS KRITIKK – TEATER, MUSIKK, DANS

Jurymedlem foreslått av NTO i juryen for Årets kritikk 2023

Birgitte Strid, teatersjef
Nordland Teater

NORDISK TEATERLEDERRÅD

Norske representanter i Nordisk teaterlederråd:

Erik Ulfsby, teatersjef Det Norske
Teatret

Elisabeth Egseth Hansen (vara),
teatersjef Trøndelag Teater

Morten Gjeltten, direktør NTO

NASJONALT FAGORGAN FOR DRAMA- OG TEATERVITENSKAP

NTOs representant:

Silje Thingstad (observatør)

NORSK TEATERLEDERFORUM (NTLF)

Norsk teaterlederforum (NTLF) ledes av et arbeidsutvalg på fem medlemmer som velger sin egen leder. Arbeidsutvalget for 2023/2024 ble valgt av nettverkets medlemmer på forumets vårseminar 10. mars. I sammensetningen av arbeidsutvalget legges det blant annet vekt på mangfold og ulikhet på virksomhetsnivå. Videre etterstrebes det balanse mellom kontinuitet, for å sikre erfaring og kompetanse, og fornyelse, for å sikre at flest mulig stemmer over tid har innflytelse over hvilke temaer som står på dagsorden for menings- og erfaringsutveksling i forumet.

NTLFs arbeidsutvalg

Solrun Toft Iversen (leder), teatersjef Den Nationale Scene

Vilde Broen, administrativ leder Østfold Internasjonale Teater

Runar Hodne, teatersjef Oslo Nye Teater

Morten Joachim Henriksen, teatersjef Haugesund Teater

Bodil Kjelstrup, direktør Hålogaland Teater

Valgkomité

Cecilie Grydeland Lundsholt, teatersjef Teater Vestland

Ingrid Rognes Solbu, administrativ leder Rosendal Teater

Rolf Degerlund, teatersjef Det samiske nasjonalteatret Beaivvás

NTLF-REPRESENTANTER TIL EKSTERNE KOMITEER OG JURYER

Juryen for Ibsenprisen:

Cliff Moustache, kunstnerisk leder Nordic Black Theatre

Uttakskomiteen for Årlig Audition:

Cecilie Grydeland Lundsholt, teatersjef Teater Vestland

Solrun Toft Iversen, leder i NTLF
Foto: Sebastian Dalseide

Cliff Moustache, kunstnerisk leder Nordic Black Theatre
Foto: Brian Olguin

NTO – MUSIKK

NTO – musikk ledes av et arbeidsutvalg på fire personer som velger sin egen leder. Arbeidsutvalget for 2023/2024 ble valgt på forumets vårseminar 26. april. I sammensetningen av arbeidsutvalget legges det blant annet vekt på mangfold og ulikhet på virksomhetsnivå. Det etterstrebes balanse mellom kontinuitet, for å sikre erfaring og kompetanse, og fornyelse, for å sikre at flest mulig stemmer over tid har innflytelse over hvilke temaer som står på dagsorden for menings- og erfaringsutveksling i forumet.

NTO – musikks arbeidsutvalg

Torunn Reigstad (leder), orkestersjef Arktisk Filharmoni

Solveig Lavik, assisterende daglig leder Edvard Grieg korene

Anne Kathrine Slungård, direktør Trondheim Symfoniorkester & Opera

Håvard Vegge, orkestersjef Opera-orkestret/Den Norske Opera & Ballett

Valgkomité

Ane Carmen Roggen (leder), daglig leder Riksscenen

Ingvild Skaatan, daglig leder Det Norske Solistkor

NTO – MUSIKKS REPRESENTANTER I ULIKE GRUPPER OG KOMITEER

Styringsgruppe for felles digital satsing

Thorstein Granly, direktør Det Norske Blåseensemble

Bernt Bauge, administrerende direktør Bergen Filharmoniske Orkester

Kenneth Fredstie, markeds- og kommunikasjonssjef Den Norske Opera & Ballett

Marie Teresie Sørensen, kommunikasjonssjef, Kilden teater og konserthus

Marianne Dyrnes Vallat, spesialrådgiver NTO

Norske representanter i den nordiske planleggingskomiteen for Nordisk orkesterkonferanse 2023:

Rolf Lennart Stensø, orkestersjef Kringkastingorkestret

Marianne Dyrnes Vallat, spesialrådgiver NTO

Thorstein Granly, direktør Det Norske Blåseensemble
Foto: Veronica van Groningen

Torunn Reigstad, leder i NTO – musikk
Foto: Marius Fiskum

NTO-MEDLEMSKAP

SOM ET SUPPLEMENT TIL MEDLEMSPARAGRAFEN I VEDTEKTENE, HAR NTO UTARBEIDET ET SETT VEILEDENDE KRITERIER TIL STYRETS BEHANDLING AV SØKNADER OM MEDLEMSKAP.

Hensikten med kriteriene er å tydeliggjøre hvilke virksomheter som kan ha nytte av å bli en del av NTOs interessefellesskap og – i et gjensidig forhold – bidra til å styrke og videreutvikle bransjefellesskapet. Det er lagt vekt på at ulike hensyn lar seg balansere uten at interessepolitikken blir utvannet eller utydelig, samt at medlemmene skal kunne ha et faglig utbytte av fellesskapet.

NTOs medlemmer har karakter av å være faste/varige, profesjonelle institusjoner, som eksisterer uavhengig av de kunstnerne som en gang etablerte virksomheten, med skiftende kunstnerisk ledelse og ordnet arbeidsgiveransvar.

Medlemmene er i det øvrige organisert ulikt med forskjellige driftsformer og arbeidsmåter, og med ulik vektning av egenproduksjon, samproduksjon og programmering av gjestespill. Hver enkelt institusjon ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter, som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

VEILEDENDE MEDLEMSKRITERIER

- Virksomheten har en formålsparagraf med en kunstnerisk profil innenfor musikk/scenekunst.
- Faglig og administrativ profesjonalitet og kontinuitet er sikret, uavhengig av enkeltpersoner.
- Kunstnerisk ledelse er skiftende (ansatt på åremål).
- Virksomheten er en profesjonell og ansvarlig arbeidsgiver, og forholder seg til bransjens profesjonelle standarder for lønn og honorarer.
- Virksomheten er organisert som et selvstendig rettssubjekt med et styre og vedtekter.
- Virksomheten er varig og en betydelig del av en kulturell infrastruktur.

MEDLEMSOVERSIKT 2023

Ved utgangen av 2023 talte NTO 50 medlemsorganisasjoner, fordelt på:

- **38 scenekunstvirksomheter:** Produserende og programmerende teatre og scener, samt virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.
- **8 musikkvirksomheter:** Produserende og programmerende orkestre, musikkensembler, kor og andre konsertarrangører.
- **4 musikk- og scenekunstvirksomheter:** Produserende og programmerende tverrkunstneriske institusjoner.

MUSIKKVIRKSOMHETER :

- BIT20 Ensemble
- Det Norske Blåseensemble
- Det Norske Kammerorkester
- Det Norske Solistkor
- Edvard Grieg Korene
- Riksscenen
- Stavanger Symfoniorkester
- Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien

SCENEKUNSTVIRKSOMHETER:

- Beavivváš Sámi Nášunálateáhter
- Bergen Nasjonale Opera
- BIT Teatergarasjen
- Black Box teater
- Bærum kulturhus
- Brageteatret
- Carte Blanche
- Dansens Hus
- DansiT
- Den Nationale Scene
- Det Norske Teatret
- Det Vestnorske Teateret
- Dramatikkens Hus
- Haugesund Teater
- Hålogaland Teater
- Kloden teater
- Kvääniteatteri
- Nationaltheatret

- Nordic Black Theatre
- Nordland Teater
- Norsk Scenekunstbruk
- Opera Østfold
- Oslo Nye Teater
- Riksteatret
- Rogaland Teater
- Rosendal Internasjonale Teater
- Skuespiller- og danseralliansen
- Teater Ibsen
- Teater Innlandet
- Teater Manu
- Teater Vestland
- Teatret Vårt
- Trøndelag Teater
- Turnéteatret i Trøndelag
- Unge Viken Teater
- Vega Scene
- Østfold Internasjonale Teater
- Årjelhsaemien Teatere

MUSIKK- OG SCENEKUNSTVIRKSOMHETER:

- Arktisk Filharmoni
- Den Norske Opera & Ballett
- Kilden teater og konserthus
- Trondheim Symfoniorkester & Opera

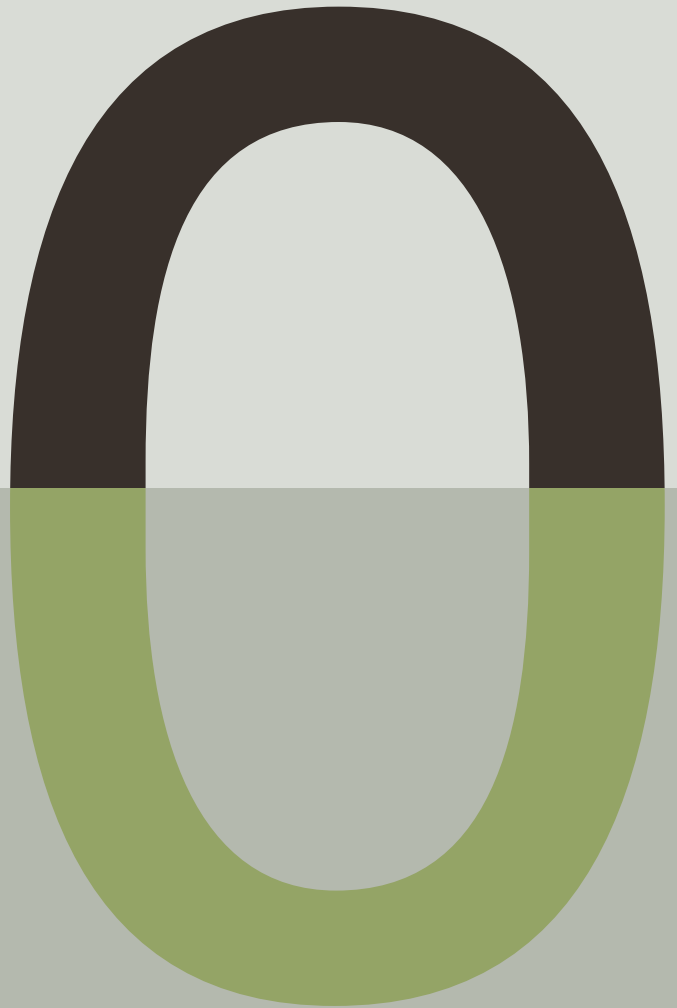
Fra NTO-seminaret Ta plass under Heddadagene: Eirik Kydland, kommunikasjonsdirektør
Nasjonalmuseet og moderator Julie Rongved Amundsen.
Foto: Skjalg Vold

NTO ARBEIDER FOR AT MUSIKK- OG SCENEKUNSTINSTITUSJONENE SKAL HA BEST MULIGE RAMMEVILKÅR FOR Å PRODUSERE OG FORMIDLE MUSIKK OG SCENEKUNST AV HØYEST MULIG KVALITET TIL FLEST MULIG, SAMT AT INSTITUSJONENE SKAL KUNNE UTVIKLE SEG I HENHOLD TIL EGNE VISJONER OG MÅL.

FORENINGEN DRIVER UTSTRAKT INTERESSEPOLITISK ARBEID, UTREDNINGS- OG DOKUMENTASJONSARBEID OG ANNEN KUNNSKAPSPRODUKSJON.

VI HAR SOM MÅL Å BIDRA TIL AT MEDLEMMENE UTVIKLER SEG SOM PROFESJONELLE ARBEIDSGIVERE OG STYRKER SIN KOMPETANSE SOM FORMIDLERE AV MUSIKK OG SCENEKUNST.

VI SØKER Å ENGASJERE FLEST MULIG AV MEDLEMMENE I VIKTIGE BRANSJESPØRSMÅL OG JOBBER AKTIVT FOR Å BYGGE OG VEDLIKEHOLDE ULIKE BRANSJENETTVERK OG MØTEPLASSER PÅ MUSIKK- OG SCENEKUNSTOMRÅDET.

**NORSK TEATER-
OG ORKESTERFORENING**

Rosenkrantz gate 9, 0159 Oslo
+47 23 10 09 90
nto@nto.no
nto.no